

Ἰωαννικοί Διαλόγοι

ΣΥΜΠΟΡΕΙΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

10.11

ἸΩΑΝΝΙΚΗ
ΥΠΕΡΒΑΛΗ ΚΙΒΩΤΟΣ

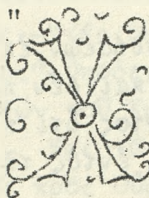
ΕΠΙΜΕΛΕΤΗΣ
Τ. Χρυσός:-

ΒΙΒΛΙΟΚΟΙ ΔΙΑΠΟΡΟΙ

Μηνιαίος ὀρθ. περιοδ. ἐκδ. ἐρ. ἁγ. ὄρεα
Μάρτιος - Ἀπριλίου 1973 τευχ. 10-11

Ἀπάσθαια εἰς τὸ
ἅγιον ὄρεα

"...αῶς τὰ πάντα πεπλήρωται, τῆς Ἀναστάσεως τὴν πεῖ-
ραν εἰληφῶτα..."

Εἰς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τοῦ ἱεροῦ Ὑμνογράφου,
"τὰ πάντα", ὡς γεγονὸς ὑπερφυσικόν, ὡς μέθεξις εἰς τὴν

Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, ὡς μεταμόρφωσις τῆς ἀοράτου & ὄρατῆς κτίσεως, περιλαμβάνουν τοὺς Ἀγγέλους, τοὺς ἀνθρώπους, τὸν φυσικὸν καὶ τὸν ζωϊκὸν ἄλογον κόσμον.

"Χαρᾶς τὰ πάντα πεπλήρωται", ὡς μεθέξαντα εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ. Χαρά εἰς τοὺς Ἀγγέλους, χαρά εἰς τοὺς ἀνθρώπους, χαρά εἰς τὸν οὐρανόν, χαρά εἰς τὴν γῆν, χαρά εἰς τοῦ ἀστέρας, χαρά εἰς τὰ ἄνθη, χαρά εἰς τὸ κτιστὸν φῶς, χαρά εἰς τὰ δάση, χαρά εἰς τὰς θαλάσσας, χαρά εἰς "τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη, ἔρπετά καὶ πετεινὰ πτερωτά", χαρά εἰς ὅλην τὴν κτίσιν, εἰς ὅλας τὰς ἀβύσσους, διότι "καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ." (Ρωμ. η', 21)

Χαρά καὶ φῶς παντοῦ καὶ μέσα σ' ὅλα. "Τὰ πάντα πεπλήρωται φωτός, οὐρανός τε καὶ γῆ καὶ τὰ καταχθονία ἑορταζέτω πᾶσα κτίσις τὴν Ἐγερσιν Χριστοῦ, ἐν ᾗ ἐστέρηται".

Τὰ πάντα, λοιπόν, συναναστάντα καὶ πλέοντα εἰς μίαν ἄρρητον καὶ ἀναφαίρετον χαράν, εἰς ἓνα ἀένναον ὠκεανὸν ἀκτίστου φωτός, εἰς μίαν νέαν, ἐν Χριστῷ ζωὴν, εἰς ἀδιάλειπτον ἐν ἔρωτι θεῖψ λατρείαν, εἰς ἓνα ἄγγελικὸν ἑορτασμόν, ἀπαρχὴν ἐτέρου καὶ αἰωνίου ἑορτασμοῦ, δεδομένου ὅτι, "Θανάτου ἑορτάζομεν νέκρωσιν, Ἄδου τὴν καθάρσιν, ἄλλης βιωτῆς, τῆς αἰωνίου ἀπαρχῆς, καὶ σκιρτῶντες ὑμνοῦμεν τὸν αἴτιον..."

Ἀλλὰ ἡ χαρά καὶ τὸ φῶς, ποῦ ἐπλήρωσαν τὰ πάντα, ἐκ τῆς "τῶν πάντων θεώσεως", εἶναι δύο συμφυεῖς πραγματικότητες ὑπερφυσικῆς τάξεως. Καὶ διὰ νὰ βιωθοῦν χρειάζονται τὰ ἀντίστοιχα πνευματικὰ ὄργανα, αἱ πνευματικαὶ αἰσθήσεις. Χωρὶς τὰ πνευματικὰ αἰσθήσεις δέν γίνεται προσίτον τὸ φῶς & ἡ χαρά Ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἡ Ἐκκλησία ψάλλει: "Καθαρθῶμεν τὰς αἰσθήσεις καὶ ὁψώμεθα, τῷ ἀπροσίτῳ φωτὶ τῆς Ἀναστάσεως, Χριστὸν ἔξαστράπτοντα καὶ χαίρετε φάσκοντα, τρανῶς ἀκουσώμεθα, ἐπινίκιον ἄδοντες".

Τὸ ἔργον τῆς καθάρσεως τῶν πνευματικῶν αἰσθήσεων, ἐκ τῶν παθῶν καὶ τῶν ἐνέργειῶν των, εἶναι ἀδιάλειπτον καὶ δέν προσδιορίζεται ἀπὸ περιόδους χρονικὰς, δεδομένου ὄντος ὅτι ἡ καθάρσις ἀποτελεῖ τὸν ὄρον τῆς ἐν πνεύματι ζωῆς ἐντός τῆς ἀγίας χαρᾶς καὶ τοῦ ἀκτίστου φωτός.

Ἐν τούτοις ἡ Ἁγία Ἐκκλησία εἰς τακτὰ χρονικὰ διαστή-

ματα παιδαγωγεί. τὰ τέκνα της. Καί πρό τοῦ ἁγίου Πάσχα τὰ καθαίρει ἀπό τοὺς ρύπους τῆς ἁμαρτίας, τὰ ἀγιάζει δι' ἔντονωτέων νηστειῶν, διὰ παρατεταμένων προσευχῶν καὶ ἀγρυπνιῶν, διὰ κατανυκτικῶν ὕμνων, διὰ τῶν δακρύων καὶ τοῦ "χαροποιοῦ πένθους" καὶ γενικῶς δι' ἱερῶν ἀσκήσεων καὶ τῶν ἁγίων Μυστηρίων, δι' ὧν ὁ νοῦς γίνεται χερουβικός & δεκτικός "τοῦ ἀπροσίτου φωτός τῆς Ἀναστάσεως" καὶ τῆς χαρᾶς τοῦ "Ὀλβίου Τάφου".

Οἱ Χριστιανοὶ ὅμως ἐν τῷ κόσμῳ, "ἐμπεπλεγμένοι ταῖς εὐπεριστάτοις τοῦ βίου πραγματεῖαις", εἰς διάφορον ἕκαστος βαθμόν, μὲν καὶ μετὰ βίας δύνανται νὰ ἐκμετάλλευσθουν τὰ ἀγνιστικά μέσα πού προσφέρει ἡ Ἐκκλησία καὶ νὰ ἀνέλθουν εἰς τὰς κορυφὰς τοῦ ἐκπληκτικωτάτου θαύματος τῆς Ἀναστάσεως.

Μία τάξις μόνον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διαφεύγει τὰς ταλαιπωρίας τοῦ ἐγκοσμίου περισπασμοῦ· ἡ τάξις τῶν Μοναχῶν. Ἡ ὁποία, ἐν γνώσει τῶν ἀδυναμιῶν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καὶ ἀποἴψεσιν τῶν "τελεωτέρων", "τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθῆσεται ἀπ' αὐτῆς". Καὶ ἡ τάξις αὐτῆ, βιοῦσα ἐν τῷ ἔνδοξοις τῶν ὅρων τῆς ἀπερισπάστου προσευχῆς καὶ τῆς ἀδιαλείπτου λατρείας, μετέχει ἀμέσως ὅλων τῶν φάσεων τῆς ζωῆς, τῆς ἀγάπης, τοῦ πόνου, τῆς κατανύξεως, τῆς ἐλπίδος, τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ θείου φωτός τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἱεραρχίᾳ κατέχει μεσάζουσαν θέσιν μεταξὺ Ἀγγέλων καὶ λαοῦ τοῦ Θεοῦ: "Φῶς μὲν Μοναχοῖς" Ἀγγελοὶ· φῶς δὲ λαϊκοῖς Μοναχοῖ, κατὰ τὸν ἅγιον Ἰωάννην τῆς Κλίμακος.

Οἱ Μοναχοὶ, λοιπόν, εἰς τὸ Ὅρος τῆς Μεταμορφώσεως, ἐν τῷ Ἄθῳ, καθαιρόμενοι συνεχῶς, μελετῶντες ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆ φυσικῆς καὶ τῆς ὑπερφυσικῆς ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ, προσευχόμενοι ἀδιαλείπτως ἐν τῷ καρδιῶν των, λατρεύοντες ἐν θερμότητι ψυχῆς τὸν Σταυρωθέντα καὶ Ἀναστάντα Ἰησοῦν, εἴτε εἰς τὸ κατανυκτικὸν περιβάλλον τοῦ Μοναστηρίου, εἴτε εἰς τὸ στασίδιον κάποιου κελλίου, εἴτε ἐπὶ τοῦ "σκίμποδος" τοῦ ναοῦ θεοκτίστου τινὸς Σηθλαίου ἐν τῇ Ἐρήμῳ, εἶναι πάντοτε ἔτοιμοι ὅπως—"τὰς ὁσφύας περιεζωσμένοι καὶ μέ τοὺς λύχνους καιόμενους"—ὑποδεχθῶν τὴν ἀνάμνησιν τῶν κοσμοσωτηρίων & Σεπτῶν Παθῶν τοῦ Χριστοῦ ὡς καὶ τὴν Πάμφωτον Ἀνάστασιν Του.

Καὶ τὸ Πάσχα-Διάβασις, "ἐκ γὰρ θανάτου πρὸς ζωὴν & ἐκ γῆς πρὸς Οὐρανόν, Χριστός ὁ Θεός, ἡμᾶς διεβίβασεν..", οὐσιοῦται, μεταβάλλεται ἀπὸ δυνάμει εἰς ἐνεργεῖα, ἀπὸ εὐαγγέλιον & προσφορά γίνεται βίωσις καὶ μετοχή, ὅσον οἱ γῆϊνοι ὄροι ἐπὶ

τρέπουν, ἐπειδὴ " ἐν τούτῳ στεναζόμεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες". (Β' Κορ. ε, 2) Διὰ τοῦτο καὶ ἰκετεύουν φάλλοντες: " Ὡ Πάσχα τὸ μέγα, καὶ ἱερώτατον Χριστέ, ὡ σοφία καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ καὶ δύναμις, δίδου ἡμῖν ἐκ τυπώτερον σοῦ μετασχεῖν ἐν τῇ ἀνεσπέρῳ ἡμέρᾳ τῆς Βασιλείας σου". Τὸ θαυμάσιον αὐτὸ τροπᾶριον, ὡς ἐκφραστικόν τοῦ φλογεροῦ πόθου των, οἱ Μοναχοὶ τὸ λέγουν μετὰ τὴν Μετάληψιν τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ.

Εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν, τὸ Ἅγιον Πάσχα, ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ, ἀποτελεῖ τὸ κέντρον περὶ ὃ στρέφονται καὶ καρδία ἡ νοῦ καὶ βούλησις. Καὶ οἱ Μοναχοὶ μελετοῦν ἀδιαλείπτως τὰ ἀσύλληπτα μεγαλεῖα, ποῦ προέκυψαν διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς Ἀναστάσεως Του. Καὶ ἐντεῦθεν ἐρωτοληπτοῦνται. Καὶ πάσχουν θάμβος ὑπὲρ ἔννοιαν. Καὶ ἡ καρδία σκιριτᾷ. Καὶ διερωτῶνται, κατὰ τὸν ἱερὸν Αὐγουστίνον, τί νὰ κάμουν; "Νὰ ἀγαπήσουν πρῶτον καὶ ὕστερα νὰ ἐννοήσουν ἢ νὰ ἐννοήσουν καὶ ὕστερα νὰ ἀγαπήσουν";

Διὰ τοὺς Μοναχοὺς, ἡ Ἀνάστασις τοῦ Γλυκυτάτου Ἰησοῦ, δὲν ἀποτελεῖ γεγονός παραψημένον καὶ ἀνανεούμενον εἰς τὴν μνήμην διὰ τοῦ ἑτησίου ἑορτασμοῦ ὡς καὶ κατὰ Κυριακὴν ἡμέραν. Εἶναι ὑπόθεσις καθημερινῆς εὐπροσύνης, εἶναι ἀδιάλειπτος μελέτη, εἶναι μυστικὴ κοινωνία, εἶναι βίωσις τοῦ Ψαλμικοῦ: "Εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοί", τὸ ὁποῖον σημαίνει, κατὰ Χρυσόστομον: "Τί δέ ἐστὶν εὐφρανθήσομαι ἐν σοί; τοιοῦτον, φησὶν, ἔχων Δεσπότην. Τοῦτό μοι ἡδονή, τοῦτό μοι ἀγαλλίασις. Εἴ τις οἶδε ταύτην τὴν ἡδονὴν ὡς εἶδέναι χρῆ, ἑτέρας ἡδονῆς οὐκ αἰσθάνεται. τοῦτο γὰρ ἡδονὴ κυρίως ὡς τὰ γε ἄλλα πάντα, ὀνόματα μόνον ἐστὶν ἡδονῆς. αὕτη τὸν ἄνθρωπον μετάρσιον ἐργάζεται, αὕτη τοῦ σώματος ἀπαλλάττει τὴν ψυχὴν, αὕτη πρὸς οὐρανοῦς πτεροῖ. . ."

Ἐάν, λοιπόν, οἱ Μοναχοὶ εἶναι, κατὰ τὸν Ἅγιον Γρηγόριον τὸν Παλαμᾶν, "οἱ κήρυκες τῆς ἐρχομένης Βασιλείας, οἱ προφῆται τῆς Καινῆς Διαθήκης", εἶναι πρόδηλον, ὅτι βιοῦν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν τὸ Ἅγιον Πάσχα, τὸν Ἀναστάντα Ἰησοῦν, ἐπαληθεύοντες τὴν φωνὴν τῆς Ἐκκλησίας: "Ὡ θείας, ὡ φίλης, ὡ γλυκυτάτης σου φωνῆς μετ' ἡμῶν ἀφευδῶς γὰρ, ἐπηγγελῶ ἔσεσθαι, μέχρι τερμάτων αἰῶνων Χριστέ, ἢν οἱ πιστοὶ, ἄγκυραν ἐλπίδος, κατέχοντες ἀγαλλόμεθα".

Χριστὸς Ἀνέστη, Ἀδελφοί:

Γράμματα ερός· ερημίτης·

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, ἔχει μεγάλην σημασίαν διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, διότι δι' ὅλης τῆς διδασκαλίας του, δικαιοθεΐσης Συνοδικῶς, ἀποδεικνύει ὅτι ὑφίσταται ἀδιάρρηκτος σχέσις μεταξὺ τῶν ἁγίων Πατέρων, ἀπόλυτος "συμφωνία", ἔξ οὗ λόγου

ἐδημιουργήθη ἡ Ὁρθόδοξος πνευματικὴ Παράδοσις, ὡς ἀλήθεια ἀνανεουμένη καὶ συνεχιζομένη ἐν ἁγίῳ Πνεύματι.

Τὰς ἀπόψεις του περὶ Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, ὁ ἅγιος Γρηγόριος, ἐξέφρασεν ἀντίρρητικῶς κατὰ τοῦ Καλαβροῦ Βαρλαάμ, ἐραστοῦ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. Νομίζω, ὅτι καὶ ὁ ἀπαιτητικώτερος νοσταλγὸς τῆς ἑλληνοχριστιανικῆς συνθέσεως, δέν θά ἤθελεν ἰκανώτερον συνήγορον ἀπὸ τὸν διαλεκτικώτατον Βαρλαάμ, ἀναπτύξαντα ὅλην τὴν ὀρθολογιστικὴν του δύναμιν καὶ χρησιμοποίησαντα ὅλας τὰς Πατερικὰς πηγὰς.

Διότι, ὅπως γίνεται καὶ σήμερον μὲ τὴν παρερμηνείαν & τὴν διαστροφὴν τῶν κειμένων, ἔτσι συνέβαινε καὶ τότε, ὅπως & μὲ ὅλας τὰς αἰρέσεις. Βλέπει κανεὶς, ὅτι τὸ θέμα τοῦτο εἶναι παλαιὸν καὶ αἰεὶ νέον καὶ ἀπὸ τῆς αὐγῆς τοῦ χριστιανισμοῦ ἐρρίφθη εἰς ἀνυποληψίαν ἢ φιλοσοφία, διὰ στόματος ἑνὸς Παύλου. Ἄλλ' αἱ τάσεις ἐπαερμηνείας δέν λείπουν ἀπὸ ἐκείνους, οἵτινες δέν ἔσχον π ε ῖ ρ α ν Ὁρθοδόξου ζωῆς, ὁπότε γενόμενοι "δίψυχοι", περιφέρονται "παντὶ ἀνέμῳ διδασκαλίας..."

Ὁ Βαρλαάμ, Μοναχὸς τοῦ Βασιλειανοῦ Τάγματος εἰς τὴν Καλαβρίαν τῆς Σικελίας, ἐμποτισμένος μὲ τὸν Ἀριστοτελισμὸν, ὅστις ἀπετέλει μὸσαν τῆς ἐποχῆς του, κατὰ τὴν ὁποίαν ἤρχισεν ἐξαπλοῦμενον τὸ ὕστερον μέγα Οὐμανιστικὸν ρεῦμα, ἐπίστευεν εἰς τὴν καθ' ὑπερβολὴν ἀξίαν τῆς κλασσικῆς παιδείας, χωρὶς ὁμῶς νὰ ἀπαρνῆται τὴν Πίστιν εἰς Χριστόν. Ἐνόμιζεν, ὅτι ἡ πύ

στις δέν ἦτο ἀρκετὴ διὰ νὰ ἀπαλλάξη τὸν "νοῦν ἀγνοίας καὶ φευδῶν δοξασμάτων", ἔστω καὶ ἂν ἔφθανε διὰ τῆς χάριτος εἰς τὴν Πατερικὴν "ἀπάθειαν". Ἦτο ἀδύνατον, ἔλεγε, νὰ ἔλθῃ εἰς ἅκραν τελειότητα ὁ νοῦς καὶ ἀγιότητα, ἂν μὴ "πανταχόθεν συλλέξῃ τὸ εἶδέναι, μάλιστα τῆς καθ' Ἑλληνας Παιδείας".

Ὁ Βαρλαάμ, ἀνεχώρει ἀπὸ τὴν παράδοξον ἀντίληψιν, καθ' ἣν ἡ ἀνθρωπίνη φυσικὴ γνῶσις εἶναι δῶρον Θεοῦ, ὁμότιμον τῆς δι' ἀποκαλύψεως γνώσεως, ἡ ὁποία ἐδόθη εἰς τοὺς Προφῆτας καὶ Ἀποστόλους. Ἐπομένον ἦτο νὰ φρονῆ, ὅτι καὶ οἱ Μοναχοὶ "δεῖν μεταδιώκειν τὴν ἕξω σοφίαν". Διότι, κατὰ τὴν ἄποψιν τοῦ Βαρλαάμ, τὸ γνωστικὸν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ὑπερέχον ἀπασῶν τῶν δυνάμεων αὐτῆς, μόνον διὰ τῆς θύραθεν γνώσεως κοσμεῖται καὶ δι' αὐτῆς ἀποδιώκεται πᾶσα κακία, ἐπειδὴ πᾶν πάθος, "ἔξ ἀγνοίας φύεται καὶ κρατύνεται". Ἐπὶ πλεον δεῖ ὑπεστήριξεν, ὅτι ἡ γνῶσις ἡ φυσικὴ ποδηγετεῖ τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν γνῶσιν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ φυσιοκρατικὸς δὲ Ἀριστοτελισμὸς τοῦ Βαρλαάμ καταφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ ἰσχυρισμοῦ του, ὅτι "οὐκ ἔνι γινῶναι τὸν Θεόν, εἰ μὴ διὰ τῶν αὐτοῦ κτισμάτων".

Τὴν ἀπιστίας ἐγγύς αὐτὴν ἰδέαν, μᾶλλον δὲ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ πίστιν ἀντιφάσκουσαν, ἀνέπτυσσε κατὰ τὸν ἐξῆς ὀρθολογικὸν τρόπον. "Ἡμεῖς λέγει, δέν πολυπραγμονοῦμεν τὰ μυστήρια τῆς φύσεως, ὅπως ἡ καταμέτρησις τοῦ οὐρανοῦ κύκλου, αἱ κινήσεις τῶν ἀστέρων, αἱ σύνοδοι καὶ ἀποστάσεις καὶ ἐπιτολαὶ τούτων—θηρῶμενοι δόξαν. Ἄλλ' ἐπειδὴ οἱ λόγοι τῶν ὄντων ὑπῆρξαν ὡς εἰκόνες εἰς τὸν θεῖον καὶ δημιουργικὸν Νοῦν, φροντίζομεν νὰ τὰς οἰκειωθῶμεν εἰς τὴν ψυχὴν μας καὶ οὕτω, μὲ συλλογιστικὰς καὶ ἀναλυτικὰς μεθόδους, ἀφ' ἑνὸς νὰ ἀπαλλάξωμεν ἑαυτοὺς "τῶν τῆς ἀγνοίας τύπων", ἀφ' ἑτέρου νὰ γίνωμεν & ζῶντες καὶ μετὰ θάνατον καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ".

Αἱ ἀπόψεις αὐταὶ τοῦ Βαρλαάμ εἶναι μέχρις ἑνὸς ὅριου ἄφογοι, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅμως, ὅτι διὰ τῶν λόγων τῶν ὄντων δέν φθάνομεν οὔτε εἰς τὴν γνῶσιν τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' οὔτε καὶ ἀποκτῶμεν "τὸ καθ' ὁμοίωσιν".

Εἶναι διάχυτος μεταξύ τῶν Πατέρων ἡ διδασκαλία, καθ' ἣν τὰ ὄντα ἀποτελοῦν τὴν φυσικὴν, λεγομένην, ἀποκάλυψιν τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι δι' αὐτῶν ἀναβαίνομεν εἰς τὸν Κτίστην. Ἄλλ' ἡ φυσικὴ ἀποκάλυψις σχετικὴν τινα γνῶσιν περὶ Θεοῦ δύναται νὰ μᾶς παράσχη καὶ ἐπομένως, οὔτε ἀγνοίας δυνάμεθα νὰ ἀπαλλαγῶ

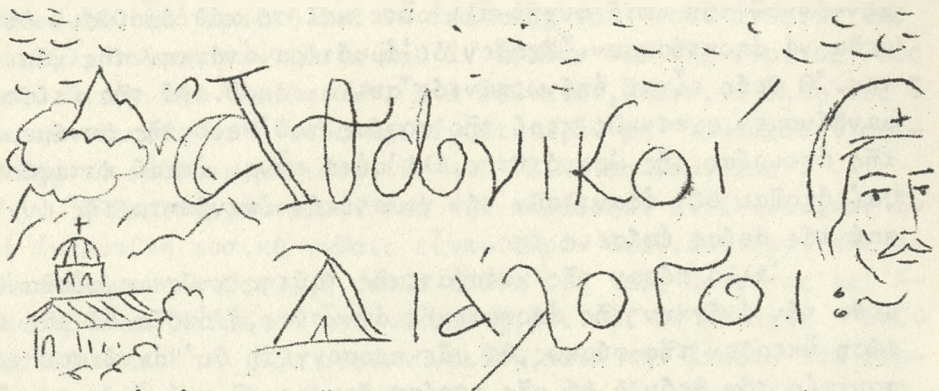
μεν—έννοῶ τὴν κατὰ ψυχὴν—ἀλλ' οὔτε καὶ τὸ καθ' ὁμοίωσιν δυνάμεθα νὰ ἀποκτήσωμεν." Ἐχομεν δι' ἀμφότερα ἀνάγκην τῆς χάριτος. Ὁ Θεὸς εἶναι ἐπάνω παντός συλλογισμοῦ. Διὰ τῆς κτίσεως μανθάνομεν σχετικῶς περὶ τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ, τῆς δυνάμεως, τῆς ἀπειρίας, τῆς ὡραιότητος, ἀλλ' αὐτὰ εἶναι ἀπλαί καταφάσει, αἱ ὅποια δέν ἐξαντλοῦν τὴν γνωστικὴν ἰκανότητα τῆς ψυχῆς καὶ τὰς θείας ἐφέσεις της.

Ἄλλὰ πέραν τῆς καταφατικῆς ταύτης γνώσεως, αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκην τῆς ἀποφατικῆς ἀγνωσίας, ἡ ὅποια θὰ μᾶς ὑψώσῃ ὑπερθεὺς τῆς φύσεως, θὰ μᾶς προσεγγίσῃ δι' "ἀγνώστου" τρόπον εἰς τὸν Θεόν & θὰ μᾶς κορέσῃ θαυμασμοῦ καὶ ἐκστατικοῦ θεοῦ ἔρωτος καὶ ἀγίας γνώσεως. Καὶ θὰ ἔλθῃ ὁ Χριστὸς—"τῆς Ἐρήμου ὁ φίλος"—έντός τῆς ἐρήμου ἐγκοσμίων ἐφέσεων & παθῶν καρδίας μας, νὰ "ποιήσῃ μονήν", κατὰ τὴν "φίλην φωνήν" Του. Καὶ εἰς τῆς μυστικῆς μας ἐνώσεως τὸ ὄργιον, θὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ & τὸν Πατέρα καὶ τὸ Πνεῦμα. Καὶ ἐντεῦθεν θὰ ἀκούσωμεν ῥήματα ἄρρητα, "ἃ οὐκ ἐξὸν λαλῆσαι ἀνθρώπῳ". Αὐτὴ εἶναι ἡ Ὁρθόδοξος ὁδὸς "γνώσεως" καὶ ἐπιστροφῆς εἰς τὸ "καθ' ὁμοίωσιν".

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, κατὰ τὴν πρώτην φάσιν τῆς ἔριδος, ἀπαντῶν εἰς τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Μοναχοῦ Βαρλαάμ, ὅτι διὰ τοῦ λόγου γνωρίζομεν τὰ θεῖα καὶ ὁμοιοῦμεθα μέ τὸν Θεόν, λέγει, ὅτι "καλὸν χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν", κατὰ Παῦλον. Διότι μέ τὸν λόγον, πῶς δύναται κανεὶς νὰ ἀποδείξῃ τὸ ὑπὲρ λόγον ἀγαθόν; Ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι θεμελιοῦνται ἐπὶ ἀποδείξεων λογικῶν, θὰ ἀνατραποῦν ἀσφαλῶς ὑπὸ ἄλλων. Διότι "λόγῳ παλαίει πᾶς λόγος". Δηλαδή εἶναι ἀδύνατον νὰ παραμείνουν σταθεραὶ αἱ διὰ λόγου ἀποδείξεις, ὅπως "τοῦτο ἀπέδειξαν Ἑλλητῶν παῖδες καὶ οἱ κατ' ἐκείνους σοφοί, ἀλλήλους ἀνατρέποντες καὶ ὑπ' ἀλλήλων ἀνατρεπόμενοι". "Ὅσοι δὲ θηρεύουν διὰ βίου τὴν γνῶσιν "ἐκ τῆς ἕξω παιδείας", αὐτοὶ μᾶλλον ἀγνωσίαν, πλάνην καὶ σκότος καρποῦνται.

Ἡ ἄποψις τοῦ Βαρλαάμ, ὡς εἶδομεν, ὅτι διὰ τοῦ λόγου εὐρίσκομεν τὴν ἐν ἡμῖν θεῖαν εἰκόνα, ἀναζητοῦντες "τοὺς ἐν τῷ δημιουργικῷ νῷ λόγους", θεολογικῶς εἶναι ἀστήρικτος. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ἐπικαλεῖται τὸ Γραφικόν: "τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου;" Ἡ ἀναζήτησις τῆς ἐν ἡμῖν θείας εἰκόνας διὰ τῆς ἀνθρωπίνης σοφίας, ἄγεται εἰς "ψευδογνωσίαν". Τὴν σοφίαν αὐτὴν ὁ μέγας Παῦλος ὀνομάζει "σαρκικὴν σοφίαν", "νοῦν σαρκός", καὶ "φυσιοῦσαν γνῶσιν". (συνεχίζεται) Ἐρημίτης Ν.

- Ἡ ἀσκητικὴ ὁμως πεῖρα τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐνεργοποιεῖ ὅ-
λας τὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς, τὰς ὁποίας ἀφοῦ ἀποκαθάρη προη-
γουμένως, προσφέρει τῷ Θεῷ πρὸς ἀγιασμόν.

Βεβαίως, συνεπλήρωσεν ὁ Μοναχὸς Ν., εἴαν συνεχίσωμεν τὴν
συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ, θὰ μάθετε ὅτι ὑπάρχει περι-
πτωσις, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ νοῦς, ἐνεργούμενος σφοδρῶς ὑπὸ τῆς
χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, παύει νὰ προσεύχεται. Τότε θεολη-
πτεῖται καὶ περιέρχεται εἰς κατάστασιν θείας ἀγάπης, ἐρώτι -
κῆς ἐκστάσεως καὶ φλογεροῦ θαυμασμοῦ. Ἦδη εὕρισκόμεθα, κατὰ
τὸν ἅγιον Διονύσιον τὸν Ἀρεοπαγίτην, "ἐπὶ τὴν τῶν μυστικῶν λο-
γίων ὑπεράγνωστον καὶ ὑπερφαῆ καὶ ἀκροτάτην Κορυφὴν, ἔνθα τὰ
ἀπλᾶ, καὶ ἀπόλυτα καὶ ἄτρεπτα τῆς θεολογίας μυστήρια... "Βυθι-
ζόμεθα μέσα εἰς τὸν "γνόφον τῆς ἀγνωσίας", εἰς τὴν μυστικὴν,
καὶ θεοποιὸν ἔνωσιν μετὰ τοῦ Θεοῦ, ὅποτε καὶ ὁ λόγος σταματᾷ
καὶ ἐνεργεῖ μόνον "ὁ δριμύς καὶ ἀφοδρήτος πόθος". Ἀλλὰ, ἀδελ-
φοί μου, εἶπεν ὡς ἐν ἐκστάσει ὁ Μοναχὸς, νὰ μὲ συγχωρήσητε δι-
ὅτι χωρὶς νὰ θέλω παρεσύρθην εἰς περιοχάς, ὅπου μόνον οἱ τε-
τελειωμένοι ἐν Κυρίῳ περιπολοῦν. Καὶ ἡμεῖς οἱ ἔμπαθεῖς, ὡν πρῶ-
τός εἰμι ἐγώ, πρέπει νὰ ὁμιλῶμεν περὶ καθάρσεως ἐκ τῶν παθῶν

-Πάτερ Ν., παρενέβη ὁ φιλόλογος, φρονῶ ὅτι εἶναι ὠφέλι-
μον νὰ ἀσχολούμεθα καὶ μὲ ὑψηλότερα θέματα, ἐν σχέσει μὲ τὴν
χαμηλὴν κατάστασιν τῆς ψυχῆς μας, διότι ζωντανεύομεν εἰς τὴν
μνήμην μας τοὺς θησαυροὺς τῆς Ὁρθοδόξου πνευματικότητος καὶ
, ἐν πάσῃ περιπτώσει, ταπεινούμεθα ἐκ τῆς αἰσθήσεως ὅτι εἴμε-
θα εἰς τόσον ἀξιοθρήνητον ἐπίπεδον. Ἐκτός αὐτῶν, ἡ θεώρησις
τῶν πνευματικῶν "περιοχῶν τῶν τελείων" συντελεῖ καὶ εἰς τὴν ἑ-
κκαυσιν τοῦ πόθου πρὸς τὸ θεῖον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ζήλωσιν νὰ
φθάσῃ κανεὶς εἰς αὐτάς τὰς παραδεισίους περιοχάς, ὑποθέτω...

-Εἶναι ὀρθά αὐτά πού εἶπατε, ὑπό τὸν ὄρον ὅμως, ὅτι τὰ με-
λειτᾶ κανεῖς διὰ νὰ ταπεινοῦνται καί νὰ συντρίβεται ἐκ τῆς ὑ-
ψηλῆς κλήσεώς μας καί τῆς ἐρπούσης ζωῆς μας. Ὁ κίνδυνος εὐ-
ρίσκεται εἰς τὴν πρόθεσιν νὰ τὰ διδάξωμεν εἰς ἄλλους, ὅταν
ἡμεῖς δέν τὰ ἔχωμεν φθάση. Καί ὁ Θεός παραχωρεῖ, εἰς τοὺς ἀ-
νιέρους αὐτούς, ὅπως τοὺς ὀνομάζουν οἱ ἅγιοι Πατέρες, τοιοῦ-
τους πειρασμούς, ὥστε νὰ ἀναγκασθοῦν νὰ κατέλθουν τεταπεινω-
μένοι ἀπὸ τὰ φανταστικά ὕψη, διὰ νὰ ἀσχοληθοῦν μέ ἔργα μετα-
νοίας, μέ τὸν κλαυθμὸν καί τὸ πένθος. Διότι ἡ κίνησις τῆς ψυ-
χῆς, ἐν ἐπιθυμίᾳ, πρὸς τὸ πῶς τοῦ Θεοῦ, πρὶν διέλθῃ διὰ παθη-
μάτων καί σταυροῦ, δύναται νὰ ὀδηγήσῃ εἰς αἰρέσεις καί δαι-
μονισμόν. Ἄλλ' ἄς ἐπανέλθωμεν.

Συμφώνως μέ τὴν ἀσκητικὴν ἀνθρωπολογίαν, συνέχισεν ὁ
Μοναχὸς Ν., ὁ νοῦς ὡς ἐνέργεια, ὅπως ἤδη ἐλέχθη, δεῖον νὰ στρέ-
φεται πρὸς τὴν καρδίαν, ἔνθα οἰκεῖ ὁ νοῦς ὡς οὐσία. Ἐκεῖ αἰ-
σθανόμεθα τὸ λογιστικόν, τὸν ἐνδιάθετον λόγον, ἀπ' ὅπου "ἀνα-
βαίνουσιν οἱ διαλογισμοί", ὡς πολλαχοῦ τῆς Γραφῆς ἀναγινώ-
σκομεν. Ἀνακαλύπτων, λοιπόν, ὁ νοῦς τὸν ἐν τῇ καρδίᾳ ἐνδιάθε-
τον λόγον, κατακυριαρχεῖ ἐπ' αὐτοῦ, τὸν δεσμεύει, διὰ τῆς μό-
νης ἐνεργείας πού ἐπιβάλλει εἰς αὐτόν, δηλαδὴ τῆς ἀδιαλεί-
πτου νοεραῖς προσευχῆς, τῆς μονολογίστου, ὡς λέγεται, ἐλπίδος.

Ἄλλ' ὑπάρχει καί μία ἑτέρα τῆς ψυχῆς δύναμις, ἡ ὁποία
ἀπαραιτήτως πρέπει νὰ συνεργήσῃ εἰς τὴν προσπάθειαν ἐνοποι-
ήσεως ὅλων τῶν ψυχικῶν δυνάμεων. Ἡ βούλησις. Χωρὶς αὐτὴν οἱ
αδῆποτε νοερά κίνησις θά ἦτο ἄτονος, ἀδύνατος, ἄψυχος. Ἡ βού-
λησις εἶναι ὀρμῆ, εἶναι δύναμις. Ὑπάρχει ὅμως ἕνα ἐνδεχόμε-
νον. Ἡ βούλησις, ἡ σπουδαία αὐτὴ δύναμις τῆς ψυχῆς, δυνατὸν
νὰ ἔχῃ ἐξασθενήσῃ διὰ πᾶσαν ἀγαθὴν κίνησιν. Δηλαδὴ αἱ ἁμαρ-
τίαι, τὰ πάθη, ἡ ἀμέλεια περὶ τὴν πνευματικὴν ζωὴν, ἔχουν ἐ-
ξασθενήσει τὴν βούλησιν καί τὴν κατέστησαν ἀπρόθυμον πρὸς
πᾶσαν πνευματικὴν ἐργασίαν.

- Ἀδελφε, παρετήρησεν ἕνας Μοναχὸς, διατί μεταξὺ τῶν
παραγόντων, πού ἐξησθένησαν τὴν βούλησιν, δέν ἀναφέρατε τὸν
δαιμονισμόν; Σεῖς γνωρίζετε καί ἐκ τῆς προσωπικῆς σας πεί-
ρας ἀπὸ δαιμονικοῦς πολέμους καί ἀπὸ τοὺς ἄγλους Πατέρας, ὅ-
τι τὰ πονηρά πνεύματα ἐπικάθηνται ἐξουσιαστικῶς εἰς τὴν ἐμ-
παθῆ ταλαίπωρον ψυχὴν καί δέν τὴν ἀφήνουν νὰ κινηθῇ εἰς τὸ
ἀγαθόν, πού θά τῆς ὑποδειχθῇ εἴτε ἔσωθεν, ἐκ τῆς μόλις ἀκουο-
μένης χάριτος, εἴτε ἐξ ἀνθρώπων ἔξωθεν. Πῶς, λοιπόν, παραλείπε

τε τό βασικώτερον αίτιον τῶν ψυχικῶν νόσων;

-Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τήν παρατήρησιν, ἀπεκρίθη ὁ νέος Μοναχός. Ἐάν ὅμως ἐνθυμεῖσθε, πολὺ ἐνωρίτερα εἶχα ἀναφέρει περὶ ἐμφωλευδόντων νοητῶν ὄψεων ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀνθρώπων. Τώρα ἠθέλησα νὰ περιορισθῶ εἰς τὰ ἀπρόσωπα ψυχικά πάθη. Πάντως ἔχετε δίκαιον, ὅτι εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ἀναφορά εἰς τοὺς δαίμονας, ὁσάκις γίνεται λόγος περὶ παθῶν καὶ ψυχικῶν νόσων δεδομένου ὅτι τὰ αίτια εὐρίσκονται κυριώτατα εἰς τὰ πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα πνεύματα, ποὺ ἔχουν καταδυναστεύσει τήν γῆν. Αὐτὰ δημιουργοῦν τὰ πάθη καὶ αὐτὰ τὰ πνεύματα ἄγουν καὶ φέρουν τὸν ἄνθρωπον—πλήν ἐλαχίστων φυσικῶν τῆς ψυχῆς νόσων—ὅταν ἠγεμονεύσουν ἐπὶ τῆς ἀθλίης ψυχῆς. Καὶ ἅς λέγουν, ὅ,τι θέλουν οἱ ἐμπαιζόμενοι καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τοὺς δαίμονας ψυχαναλυταί καὶ ψυχίατροι. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ εὐρίσκονται μακρὰν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἔπαυσεν ἐνεργοῦν εἰς τὰς ψυχὰς των, κυριαρχοῦνται ἀπὸ τὸν σατανᾶν. Καὶ μόνον οἱ πνευματικοὶ ἐκ χάρισματος διακρίνουν τήν παρουσίαν καὶ τὰς ἐνεργείας τῶν δαιμόνων ὑπὸ τὰς ποικίλας ἐξωτερικὰς ἐκδηλώσεις. Ἐγὼ προσωπικῶς φρονῶ, ὅτι ἤδη ὑπάρχει ἐκτεταμένος δαιμονισμός εἰς τὸν κόσμον, ποὺ μὲ ὀδηγεῖ νὰ πιστεῦσω, ὅτι εὐρισκόμεθα εἰς τοὺς "ἐσχάτους καιροὺς", κατὰ τοὺς ὁποίους "ἐβλήθη ὁ σατανᾶς εἰς τήν γῆν καὶ ἔχει θυμὸν μέγαν", ὡς λέγει ἡ Ἀποκάλυψις. Ἀλλὰ ποῖος δὲν βλέπει τήν δύναμιν καὶ τοὺς καρποὺ τοῦ ἄρχοντος τοῦ αἰῶνος τούτου" εἰς τὰς ἡμέρας μας;

Ὁ νέος Μοναχός εἶχε προφανῶς παρασυρθῆ ἀπὸ τὰς νῦξεις τῶν προσφιλῶν εἰς τοὺς Μοναχοὺς θεμάτων τῆς δαιμονολογίας & τῆς ἐσχατολογίας. Πράγματι, ἡ ἐνασχόλησις μὲ τήν δαιμονολογίαν, κατὰ βάθος δὲν εἶναι εἰμῆ ἢ ἰσχυροτέρα ἐμπειρία τοῦ καθημερινοῦ ἀγῶνος μὲ τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας τοῦ σκοτους" τῶν Μοναχῶν. Ἡ δὲ περὶ ἐσχάτων μελέτη, εἶναι πολὺ οἰκεία εἰς ὅλους τοὺς Μοναχοὺς, ἀφοῦ συνδέεται μὲ τήν ἀδιάλειπτον μελέτην τῆς προσωπικῆς των "ἐξόδου", μὲ τὸ ἔσχατον τοῦ βίου των καὶ τήν πορείαν των πρὸς τήν "δευτέραν παρουσίαν". Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ θέματος, περὶ νοερᾶς προσευχῆς ὡς καὶ τῶν προβλημάτων μὲ αὐτήν, εἶχε διακοπῆ. Διὸ καὶ ὁ ὑφηγητῆς Γ., παρεκάλεσε τὸν νέον Μοναχὸν νὰ συνεχίσῃ.

- Πάλιν παρεσύρθη, εἶπε μὲ ταπεινῶσιν, ἀλλ' ἐπανέρχομαι. Ἐλεγα, ὅτι εἰς τήν περίπτωσιν, ποὺ ἡ βοήθησις εἶναι ἀσθενῆς ἢ ἀδρανῆς & ἀπρόθυμος εἰς τὸ ἀγαθόν, τήν ἐκβιάζομεν. Ἐρημ. Χ

Ἐπιτολὴ πρὸς
τὴν ἐν μοναζήσιν σεμνο-
τάτην Σένην

Ἄλλὰ καὶ πρὸ τῆς ὑπερηφανείας, τὸ πάθος τῆς ἀνθρωπαρεσκείας τὴν βλάβην προκαλεῖ, ὥστε νὰ ναυαγεῖ κανεὶς καὶ εἰς αὐτὴν τὴν πίστιν, ὅπως εἶπεν ὁ Κύριος: "Πῶς δύνασθε πιστεῦειν εἰς ἐμέ, δόξαν παρὰ ἀνθρώπων λαμβάνοντες καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ οὐ ζητοῦντες;" (Ἰωάν. ε', 44)

ὦ ἄνθρωπε, τί σοῦ προσφέρει ἡ ἀνθρωπίνη δόξα, μᾶλλον ἔνα ὄνομα δόξης ἄνευ περιεχομένου; Καὶ ὄχι μόνον κενὸν ὄνομα, ἀλλὰ καὶ στερητικὸν τῆς ἀληθοῦς δόξης; Καὶ οὔτε μόνον αὐτὸ, ἐπεὶ πλέον εἶναι καὶ γεννητικὸν τοῦ φθόνου. Τοῦ φθόνου, ποῦ εἶναι ἂν ὄχι ἐνεργεῖα, πάντως εἶναι δυνάμει φθόνος. Διότι ὁ φθόνος αὐτὸς προεκάλεσε τὸν πρῶτον φθόνον τοῦ Ἄβελ καὶ τὴν θεοκτονίαν ὕστερα, τὴν σταύρωσιν τοῦ Θεανθρώπου.

Τὸ πάθος τῆς κενοδοξίας τί ἄρα ὠφελεῖ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν; Τὴν συγκρατεῖ, τὴν φυλάσσει ἢ τὴν ἐπαναφέρει ὅπως οὖν εἰς τὴν τάξιν, ἂν συμβῆ νὰ παρεκκλίνῃ καὶ τὴν θεραπεύει; Πάντως, οὐδεὶς δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ κάτι σχετικόν. Ἄλλὰ νομίζω, ὅτι ἀκριβῶς ἐπειδὴ κανένα καλὸν δέν ἔχει τὸ πάθος αὐτὸ, ἔπεται ὅτι ἀποτελεῖ μίαν ἐκτροπήν. Ἐάν δέ θελήσῃ κανεὶς μὲ ἀκρίβειαν νὰ ἐξετάσῃ τὴν κενοδοξίαν, θὰ ἀνακαλύψῃ ὅτι ἀποτελεῖ αἰτίαν ποικίλων ἀτόπων καὶ πολλάκις καταισχύνει ἐκείνους ποῦ τὴν ἀγαποῦν, τῶν ὁποίων ἀποκαλύπτει τὰ κίνητρα, ἔστω καὶ ἂν οἱ ἔλληνες φιλόσοφοι νομίζουσι, ὅτι χωρὶς τὴν φιλοδοξίαν τίποτε μέγα δέν κατορθοῦται ἐν βίῳ, φεῦ τῆς πλάνης! Καὶ δέν αἰσχύνονται τοιαῦτα ὑποστηρίζοντες.

Ἄλλ' ἡμεῖς δέν ἐδίδαχθημεν αὐτά. Οἱ φέροντες τὸ ὄνομα, τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ποῦ ἀπὸ φιλανθρωπίαν ἔχρισεν δι' ἑαυτοῦ τὸ ἀνθρώπινον γένος, μάρτυρα τῶν πράξεών μας ἔχομεν τὸν ἴδιον. Πρὸς τὸν Χριστὸν ἀποβλέπομεν καὶ ὅ,τι καλὸν ἔχομεν καὶ κατορθώνομεν, διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ τὸ ἐπι-

τυγχάνομεν καί διά τόν Χριστόν τό κάμνομεν."Πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποιοῦντες", ὡς λέγει ὁ Παῦλος, δέν ἐπιθυμοῦμεν ἐντελῶς ὁπως ἀρέσωμεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Μάλιστα δέ οὔτε ἀρέσκομεν ὁπως εἰς τοὺς ἀνθρώπους, κατὰ Παῦλον, ὅστις εἶναι ἄκρος μύστης τοῦ Χριστοῦ καί νομοδότης μας. "Εἰ γάρ ἔτι, λέγει, ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἄν ἦμην" (Γαλ. α', 10)

Ἄλλ' ἄς ἐξετάσωμεν καί τό τρίτον γέννημα τῆς κακῆς ἐπιθυμίας, ἄν ἀναιρεῖται διά τῆς μακαριζομένης πτωχείας. Τρίτον, λοιπόν, τέκνον τῆς νοσοῦσης ἀπό ἐπιθυμίαν ψυχῆς εἶναι ἡ γαστριμαργία, ἀπό τήν ὅποιαν προέρχεται κάθε σαρκική ἀκαθαρσία. Διατί δέ τοποθετῶμεν ὡς τρίτην καί τελευταίαν τήν γαστριμαργίαν, παρ' ὅτι εἶναι ἔμφυτος ἀπό αὐτήν τήν γέννησίν μας

"Ὅχι μόνον ἡ γαστριμαργία εἶναι ἔμφυτος, ἀλλά καί τό φυσικόν πρὸς τεκνογονίαν πάθος, τό ὅποῖον φανεροῦται εἰς αὐτά ἀκόμη τὰ γαλακτοτροφούμενα βρέφη. Πῶς, λοιπόν, ἡμεῖς τήν νόσον τῆς σαρκικῆς ἐπιθυμίας τάσσομεν τελευταίαν; Τοῦτο τό κάμνομεν ἐπειδὴ ἐκεῖνα τὰ πάθη ὑπάρχουν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐκ φύσεως. Καί τὰ φυσικά πάθη εἶναι ἀκατηγόρητα, δημιουργηθέντα παρὰ τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ, ὅπως δι' αὐτῶν πολιτευθῶμεν μέ ἔργα ἀγαθὰ. Ἐπομένως αὐτά δέν ἀποτελοῦν σημεῖα νοσοῦσης ψυχῆς. Δυνατόν ὅμως νά γίνουν ὄχι ἐκ τῆς χρήσεως, ἀλλ' ἐκ τῆς παραχρήσεως. Καί ὅταν, λοιπόν, "ποιούμεθα πρόνοιαν σαρκὸς πρὸς ἐπιθυμίαν", (Ρωμ. ιγ', 14) τότε ἀκριβῶς τό πάθος εἶναι κακόν, γίνεται ἐπομένως ἀρχή ἐτέρων σαρκικῶν παθῶν καί ἡ φιληδονία ἀποβαίνει εἰς νόσον ψυχῆς.

Ὡστε εἰς ὅλα αὐτά πρῶτος πάσχει ὁ νοῦς. Διότι πρῶτον ἀπό τήν διάνοιαν ὀρμῶνται τὰ πονηρά πάθη καί, ὡς λέγει ὁ Κύριος, ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοί πονηροί καί αὐτοί εἶναι "οἱ κοινοῦντες τόν ἄνθρωπον!" (Ματθ. ιε', 19) Καί ὄνομος τοῦ Μωϋσέως λέγει: "Πρόσεχε σεαυτῷ, μήποτε γένηται ῥῆμα κρυπτόν ἐν τῇ καρδίᾳ σου ἀνόμημα". (Δευτ. ιε', 9) Διότι ἐάν πρῶτον κινήθῃ πονηρά ὁ νοῦς, ἐν συνεχείᾳ εἰσάγει εἰκόνας τῶν αἰσθητῶν σωματίων καί διατίθεται πρὸς αὐτάς ἀμαρτωλῶς. Κυρίως ἡ ἀποτύπωσις εἰς τόν νοῦν φανταστικῶς εἰκόπων ἐνεργεῖται διά τῶν ὀφθαλμῶν, οἱ ὅποιοι δύνανται νά ἐπιτελέσουν τήν ἀμαρτίαν μακρόθεν, ἐφ' ὅσον δέν "ἴδουν" ὀρθῶς. Καί σαφῆς ἀπόδειξις τούτου εἶναι ἡ προμήτωρ Ἑῦα. Διότι πρῶτον εἶδεν, "ὅτι καλόν εἰς ὄρασιν & ὠραῖον τοῦ κατανοῆσαι" καί τότε συγκατετέθη μέ τήν καρδίαν της καί ἐγένεθη ἀπό τοῦ ἀπηγορευμένου ξύλου. (Γεν. γ, 6

ΠΕΡΙ Τῆ Ὁρθοδόξου Μοναχικῆς

Ἐπάρχουν πολλοὶ νέοι πτυχιούχοι τῆς θεολογίας ἐπιθυμοῦντες, ὅπως ὑπηρετήσουν ὁλοφύχως τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἱερομόναχοι. Μὴ στέργοντες ὅμως τὴν ἀνάληψιν τῆς θειοτάτης ἱερωσύνης καὶ ἀμέσου "δράσεως" πρὸ ἀσκήσεως καὶ μερικῆς καθάρσεως-αἰδοῦμενοι τὴν Πατερικὴν παράδοσιν-περιέρχονται εἰς ἀμηχανίαν καὶ ἀδιέξοδον, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν Μοναστήρια ἱεραποστολικά, συνδυάζοντα μοναστικὴν ζωὴν καὶ δυνατότητα ἐκκλησιαστικῆς δραστηριότητος.

Ἄλλ' ἴσως ἀντεῖπει κανεὶς, προκειμένου διὰ τὴν προσωπικὴν ἔφεσιν ἱεραποστολῆς, ὅτι "οὐχ' ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ καὶ Ἀαρῶν". (Ἑβρ. ε', 4) Συμφωνοῦμεν, ὡς ἄλλωστε ἐδηλώσαμεν, ὅτι ἡ πρὸς τὰ ἔξω ἐκκλησιαστικὴ διακονία θά ἐπιτρέπεται, ἐφ' ὅσον θά συνέρχωνται αἱ ἀπαραίτητοι προϋποθέσεις καὶ κυρίως θά ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Γέροντος καὶ ἡγουμένου τῆς Ἀδελφότητος, ἐκδοχὴ ἀπείρως προτιμοτέρα τῆς ἀπὸ πολλοῦ ἐπικρατοῦσης ἀντιπνευματικῆς καταστάσεως, ὡς ἤδη ἐμνημονεύσαμεν, καθ' ἣν πληθὺς ἱερομονάχων συναγελάζεται μετὰ γονέων καὶ συγγενῶν, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ἐμπλοκὴ των ὑπὸ "τῶν τοῦ βίου πραγματειῶν" καὶ τῶν ἀκολουθοῦντων κακῶν.

Ὡς γνωστὸν, οἱ Προτεστάνται Μοναχισμὸν δὲν ἔχουν. Οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ πάλιν, εἰς μεγάλην κλίμακα, ἐξετραπήσαν εἰς τὰς ἀνίκμους ὁδοὺς τοῦ ἐπιστημονισμοῦ. Διότι, συλλαβόντες ἐγκαιρῶς τὸ νόημα τῶν "καιρῶν" καὶ ὑποτάξαντες, ὀρθότατα, τὴν παιδείαν εἰς σχήματα, καλύπτοντα τὰς ἀπαιτήσεις μιᾶς "φωτισμένης" Ἑυρώπης, συνεκρότησαν Μονὰς ἱεραποστολικὰς καὶ μάλιστα ποικίλης καὶ διακεκριμένης ἀποστολῆς, ἀναλόγως μὲ τὴν ἐκάστου κλίσιν. Παρασυρθέντες ὅμως προφανῶς, τόσον ἀπὸ τὴν ἠυξημένην ἀνάγκην ἐξωτερικῆς δράσεως, ἐντὸς ἑνὸς κόσμου μὲ ἰσχυρὰν ἀφομοιωτικὴν ἰκανότητα, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν θεολογικὴν

τοποθέτησιν των, καθ' ἣν ἐξαίρονται τὰ "ἔργα" καθ' ἑαυτὰ, ἐγκατέλειψαν οἱ πλεῖστοι τῶν ἱερομονάχων τὴν ἀσκητικὴν ἀγωγὴν, τὴν λατρείαν καὶ τὴν προσευχὴν καὶ ἔμειναν, σχεδόν, ρασοφόροι ἐπιστήμονες. Ἀπέβησαν οὕτω καθ' ὑπερβολὴν πρακτικοί, ἴσως λόγῳ τῶν ἱστορικῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν συνθηκῶν τῆς ἐποχῆς.

Ἡ ἀγία Τοπικὴ Ἐκκλησία μας, ἐκμεταλλευομένη τὴν πεῖραν τῶν ἰδίων καὶ τῶν ἀλλοτρίων παθημάτων, ἐκκλίνουσα τῆς ἑλλείψεως τῶν μὲν καὶ τῆς ὑπερβολῆς τῶν δέ, λαμβάνουσα δὲ ὑπ' ὄψει καὶ τὰς μεθόδους ἄλλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐν αἷς ἀνθεῖ ἔσχάτως ὁ Μοναχισμὸς, δεῖον ὅπως τὸ ταχύτερον δυνατὸν δημιουργήσῃ τὰς ἀπαραιτήτους προϋποθέσεις πρὸς συγκρότησιν ἱεραποστολικῶν Μοναστηρίων.

Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι, "ἱεραποστολικά" λέγοντες, ἐννοοῦμεν τὰ Μοναστήρια ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα, ἐνῷ θὰ λειτουργοῦν συμφώνως μὲ τὴν μοναστικὴν Ὁρθόδοξον παράδοσιν, θὰ παρέχουν τὴν δυνατότητα ἱεραποστολῆς εἰς τοὺς ἔχοντας τὸ χάρισμα τοῦτο, τὴν ἔφεσιν, τὴν ἰκανότητα καὶ τὴν δύναμιν. Δυνατὸν αἱ Μοναὶ αὐταὶ νὰ περιλαμβάνουν Μοναχοὺς καὶ ἱερομονάχους, οἵτινες κατὰ τὴν "δοκιμασίαν" τῶν ἀπέδειξαν, ὅτι δὲν συγκεντρώνουν τὰ ἀπαραίτητα προσόντα δι' ἕξω τῆς Μονῆς διακονίας. Αὐτοί, φυσικὰ, θὰ παραμένουν ἐντὸς "λειτουργοῦ τοῦ Μωσαϊκοῦ γραμματος: "πρόσθετε σεαυτῷ", ἀνεξαρτήτως τῶν προσωπικῶν τῶν ἐφέσεων. Τὸ θέλει εἶναι πολὺ διάφορον τοῦ δύνασθαι.

Τὰ ἐν λόγῳ Μοναστήρια ἢ Μονήδρια φρονοῦμεν, ὅτι ἀποτελοῦν τὸ πλέον ἐπιβεβλημένον σχῆμα τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος καὶ τὰ ὁποῖα, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, δύνανται ἀβιάστῳ νὰ ἐνταχθοῦν εἰς τὴν μακρὰν ῥοὴν τῆς Μοναστικῆς παραδόσεως, τῆς ἀρχαίας καὶ ἀείποτε νέας, ἐκ τῆς ἀδιαλείπτου ἐνεργείας τῆς ἀκτίστου χάριτος.

Οὕτω, μὲ τὰ ἐν λόγῳ Μοναστήρια, ἅτινα θὰ καλύπτουν τὴν δίδυμον ἐνεργητικότητα τῶν Μοναχῶν, τὴν θεωρίαν καὶ τὴν πρᾶξιν, τὴν πρὸς τὰ ἔνδον ἀγιαστικὴν ἐργασίαν καὶ τὴν πρὸς τὰ ἕξω εὐεργετικὴν πρὸς τὸν πληθὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν κίνησιν, θὰ ὑπάρξῃ ἐλπίς ὑπαγωγῆς εἰς αὐτὰ τῶν "Ἐρησκειτικῶν Σωματείων", καὶ ὁ πάσης μορφῆς παρα-μοναχισμὸς - ἡμι-μοναχισμὸς θὰ ζητήσῃ εἰς αὐτὰ στέγην καὶ καταφύγιον, ὡς εἰς γνησίαν μορφὰς στρατείας Ὁρθοδόξου, πολλὴν τὴν ζωὴν & τὴν ὄνησιν ὑποσχομένης, ἀλλὰ θὰ διακρίνῃ τὴν ἀσφαλεστέραν ὁδὸν σωτηρίας, ἐνῷ παραλλήλως συνέρχονται οἱ πλέον δεδοκίμαστοι ὄροι ἀνα-

δείξεως ἀληθῶν ἔργατῶν τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου.

Ἡ θεμελιώδης ἐπιδίωξις τοῦ Μοναχισμοῦ, ἐν ἀκραίᾳ ἀναλύσει, δέν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπό τήν δόξαν τοῦ Θεοῦ, τήν προσωπικήν σωτηρίαν ἐκάστου Μοναχοῦ καί τήν ὠφέλειαν τῆς Ἐκκλησίας—ἀν καί ἡ ἀγίοτης μόνη τοῦ Μοναχοῦ συνεπάγεται τήν δόξαν τοῦ Θεοῦ καί τήν ὠφέλειαν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄλλ' ἐάν ὁ ἔξω τῆς κοινωνικῆς δραστηριότητος Μοναχισμῶ, ὁ ἐν Ἐρήμῳ διαβιών καί ἀγωνιζόμενος, καλύπτῃ καί τοὺς τρεῖς αὐτοὺς σκοποὺς, τότε πρός τί εἰσηγοῦμεθα "νέον" σχῆμα; Κατὰ βάθος νέον δέν εἶναι, ἀλλά προσαρμογή τοῦ "παλαιοῦ" εἰς τήν ἐποχὴν μας. Μόνον, ὅτι ἡ ὠφέλεια τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῶν ἐξωκόσμων Μοναχῶν, ἐνεργουμένη διὰ τῆς προσευχῆς των καί τοῦ παραδείγματός των, μεταβάλλεται εἰς ἀπτήν ὠφέλειαν ἐκ τῆς ἀμέσου παρεμβολῆς τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος.

Ἡ μορφή τῶν Μοναστηρίων αὐτῶν, ἐν σχέσει πρός τὰ ἐν Ἐρήμοις, εἶναι περισσότερον Ἐκκλησιαστικὴ καί ἐπὶ πλεον ἐντεταγμένη εἰς τήν "ὀργάνωσιν" τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας Ἄλλωστε, ὡς ἐπανειλημμένως ἀνεφέρθημεν, τήν διαμόρφωσιν τῶν ἱεραποστολικῶν Μοναστηρίων, πλαστουργοῦν ὄχι "ἰδέαι" καινότημοι, ἄσχετοι πρός τήν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν συγχρόνων συνθηκῶν, ἀλλ' αὐτῇ αὐτῇ ἡ παροῦσα δυναμικὴ φυσιολογία αὐτῆς, καθ' ἣν καλεῖται ὅπως "οἰκονομῆση" τὰ φυσικά, τὰ ἐπίκτητα, ὡς καί τὰ ὑπερφυσικά χαρίσματα τῶν τέκνων της...

Ταῦτα ἀποτελοῦν οἶονεὶ ἐξόφλησιν τοῦ χρέους, ὅπερ ἀνελάβον ἔναντι τῆς "Μονίμου Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς προαγωγῆς τοῦ Μοναχικοῦ βίου"—πρός ἣν κυρίως καί τὰ ὑποβάλλω.

Ἡ ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῇ, ὡς καί ἐν ἀρχῇ τῆς πραγματείας ποιῶμαι μνεῖαν, μοί ἀνέθεσεν Εἰσήγησιν "Περὶ τῶν αἰτίων ἑλλείψεως Μοναχικῶν κλίσεων", διὰ τὸ πρό διετίας συνελθόν Ἄσυνέδριον τῶν Μοναστικῶν παραγόντων", εἰς τὸ ὅποιον δέν ἠδυνήθη νά παραστῶ, ὑποσχεθεὶς νά γράψω ἀργότερα τήν Εἰσήγησιν.

Αἱ ἐκ τῆς μικρᾶς Μοναχικῆς πείρας σκέψεις, δέν ἔχουν ἀξιώσεις, ὅσον καί ἂν εἰς ὠρισμένα σημεῖα, ἐκ τοῦ πόνου τοῦ ὑποφαινομένου διὰ τὸν Μοναχισμόν μας, διαφαίνεται τις αὐτοπεποιθῆσις. Καί—ἵνα εἶπω κατὰ τὸν Ναζιανζηνόν Θεολόγον—"εἰ μὲ τὸ παρὸν τῆς ἀξίας ἐγγύς, τῷ Θεῷ χάρις· εἰ δέ πόρρω καί πάρα πολὺ τῆς ἐλπίδος, τί χρὴ παθεῖν νόσῳ καί τῷ πόνῳ (τοῦ Μοναχισμοῦ) τετραχωμένος. Πλὴν καί Θεῷ φίλον τὸ κατὰ δύναμιν..."

θ.μ.δ.

Τῷ ἁγίῳ Μάρκῳ Τῷ Ἐρημίτῳ
 περὶ τῶν οἰομένων
 ἐξ ἔργων δικαιοσύνης

κς´ Ὁ ἄνθρωπος μόλις δύναται νά συγκρατήσῃ τὸν ἑαυ -
 τὸν του εἰς τὴν φυσικὴν του τάξιν. Ὁ Χριστὸς ὅμως δίδει δω -
 ρεῖν τὴν υἰοθεσίαν διὰ τοῦ σταυροῦ Του.

κζ´ Ὑπάρχει ἐντολὴ μερικὴ καὶ ὑπάρχει ἄλλη περιεκτι -
 κή. Διὰ μὲν τῆς πρώτης ὁ Κύριος ἐντέλλεται νά ἐλεῶμεν τοὺς
 μὴ ἔχοντας. Διὰ δὲ τῆς δευτέρας, νά ἀποτασσώμεθα ἐξ ὅλων τῶν
 ὑπαρχόντων μας, γενόμενοι τελείως ἀκτῆμονες.

κη´ Ὑπάρχει ἐνέργεια τῆς χάριτος, τὴν ὁποῖαν δέν δύνα -
 ται νά διακρίνῃ ὁ πνευματικῶς νήπιος. Ὑπάρχει δὲ καὶ ἐνέρ -
 γεια τοῦ σατανᾶ, ὁμοιάζουσα μὲ τὴν πρώτην. Εἰς τὰς περιπτώ -
 σεις αὐτάς δέν πρέπει οὔτε νά τὰς ἀποδεχώμεθα, ἐπειδὴ ὑπάρ -
 χει κίνδυνος νά πλανηθῶμεν ἀπὸ τὸν σατανᾶν, ἀλλ´ οὔτε νά τὰς
 ἀπορρίπτωμεν, διότι ἐνδέχεται νά εἶναι ἡ χάρις. Τὸ ἀσφαλές ὁ
 μως εἶναι ἡ προσευχὴ, διὰ νά μᾶς ἀποκαλυφθῇ ἡ ἀλήθεια. Διότι
 ὁ Κύριος γνωρίζει ποῖον εἶναι τὸ ὠφέλιμον ἀπὸ αὐτά.

κθ´ Ἐκεῖνος ποῦ θέλει νά διαπεράσῃ τὴν θάλασσαν τῶν
 παθῶν καὶ τῶν πειρασμῶν, μακροθυμεῖ, ταπεινοφρονεῖ, ἀγρυπνεῖ,
 ἐγκρατεθεταί. Χωρὶς νά χρησιμοποιοεῖ αὐτά τὰ τέσσαρα μέσα, ἐ -
 ἂν θελήσῃ νά περάσῃ εἰς τὸν χῶρον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀπα -
 θείας, δέν θά ἐπιτύχῃ τίποτε εἰμὴ μόνον ταραχὴν τῆς ψυχῆς .

λ´ Ἡ μάκρυνσις ἀπὸ τὸν κόσμον, ἡ Ἠσυχία, ἀποκόπτει ἀ -
 πό τὰ αἴτια τῆς ἁμαρτίας. Ἐάν εἰς τὴν Ἠσυχίαν προσθέσῃ κα -
 νείς, μαζὴ μὲ τὰς ἀνωτέρω τέσσαρας ἀρετάς, καὶ τὴν προσευχὴν
 , τότε εὔρε τὴν συντομοτέραν ὁδὸν διὰ νά γίνῃ ἀπαθής.

λα´ Ὁ νοῦς εἶναι ἀδύνατον νά ἠσυχάσῃ"χωρὶς τὴν συμ -
 μετοχὴν τοῦ σώματος. Καὶ χωρὶς τὴν ἠσυχίαν"καὶ τὴν προσευ -
 χὴν, εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐναρμόνισις ψυχῆς καὶ σώματος.

לב´ "Ἡ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος καὶ τὸ πνεῦ -
 μα κατὰ τῆς σαρκός"(Γαλ. ε´, 17) Ἐκεῖνοι δὲ ποῦ βιοῦν ἐν ἀ -
 γίῳ Πνεύματι δέν θά πράξουν καμμίαν σαρκικὴν ἐπιθυμίαν.

λγ´ Ἡ προσευχή δέν εἶναι τελεία, ἐάν δέν τελεῖται νοερά ἐπίκλησις πρός τόν Κύριον. Ὅταν ὁ νοῦς βοᾷ, χωρίς νά περι -
σπᾶται, τότε ὁ Κύριος θά ἐπακούσῃ τόν προσευχόμενον.

λδ´ Ὅταν ὁ νοῦς προσεύχεται ἀπερισπάστως, ἡ καρδία πο -
νεῖ, συντρίβεται. "Καρδίαν (δέ) συντετριμμένην καί τεταπεινω -
μένην ὁ Θεός οὐκ ἐξουθενώσει" (Ψαλμ. 50, 19)

λε´ Καί ἡ προσευχή ὀνομάζεται ἀρετή, ἔστω καί ἂν εἶνε ἀ -
σφαλῆς μητέρα τῶν ἀρετῶν. Μέ τήν μυστικήν ἔνωσην μέ τόν Χρι -
στόν, ἡ προσευχή γεννᾷ τās ἀρετάς.

λς´ Ὅ, τι καί ἂν κατορθώσωμεν χωρίς τήν προσευχήν καί
τήν ἐν πίστει ἐλπίδα, ἀργότερα θά βεβαιωθῶμεν ὅτι εἶναι ἀτε -
λές καί βλαβερόν.

λζ´ Ὅταν ἀκούσης ἡ ἀναγνώσης εἰς τό ἱερόν Εὐαγγέλιον,
ὅτι "ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι καί οἱ πρῶτοι ἔσχατοι" (Ματθ
ιθ´, 30) πρέπει νά ἐννοήσης ἐκείνους πού μετέχουν τῶν ἀρετῶν
καί τῆς ἀγάπης. Διότι ἡ ἀγάπη, κατά μέν τήν τάξιν τῶν ἀρετῶν
εἶναι ἐσχάτη, ὅμως κατά τήν ἀξίαν εἶναι πρώτη καί ὅλας τās
προηγηθείσας αὐτῆς ἀρετάς ἀποδεικνύει ἐσχάτας.

λη´ Ἐάν κατά τήν προσευχήν σου ἀκηδίασης ἡ στενοχωρεῖ -
σαι πολυτρόπως ἀπό τοὺς δαίμονας, ἐνθυμήσου τόν θάνατόν σου
καί τās φοβερὰς κολάσεις, πού ἀναμένουν τοὺς ἀμαρτωλοὺς. Εἶ -
ναι καλύτερον νά προσκολλᾶται κανεῖς εἰς τόν Θεόν μέ τήν ἐ -
λπίδα τῆς σωτηρίας καί τήν προσευχήν, παρά νά μετεωρίζεται ἐ -
δῶ καί ἐκεῖ διά τῆς φαντασίας καί μέ διαλογισμοῦς, ἔστω καί
ἂν εἶναι ὠφέλιμοι.

λθ´ Καμμία ἀπό τās ἀρετάς μόνη καί καθ' ἑαυτήν δέν εἶ -
ναι ἱκανή νά ἀνοίξῃ τήν κλεισμένην ἐκ τῶν παθῶν καρδίαν,
ἂν δέν συνέλθουν ὅλαι αἱ ἀρεταί μαζῇ καί κατά τάξιν.

μ´ Δέν ἢμπορεῖ νά θεωρηθῆται ἐγκρατής ἐκεῖνος, πού περι -
πλανᾶται μέ τόν νοῦν καί τρέφεται μέ ποικίλους διαλογισμοῦς
ἔστω καί ἂν εἶναι ὠφέλιμοι. Διότι ὠφελιμωτέρα εἶναι ἡ κατ' -
αἴσθησιν προσευχή.

μα´ Κάθε ἀμαρτία ὀδηγεῖ εἰς τόν αἰώνιον θάνατον, ἐφ' ὅ -
σον ὁ ἀμαρτάνων δέν μετανοεῖ. Οὔτε Ἅγιος, ἐάν προσευχηθῇ ὑ -
πέρ τοῦ ἀμετανοήτου, δέν εἰσακούεται ἀπό τόν Θεόν.

μβ´ Ἐκεῖνος πού μετανοεῖ σωστά, δέν μετρά τόν κόπον τῆς
μετανοίας μέ τās παλαιάς του ἀμαρτίας, ἀλλά προσπαθεῖ νά ἐ -
ξευμενίσῃ τόν Θεόν διά τοῦ κόπου του.

μγ´ Ἐάν ἔχωμεν χρέος νά καλλιεργῶμεν ἀδιαλείπτως ὅλα

τά φυσικά χαρίσματα μας, τί ὀφείλομεν νά προσφέρωμεν εἰς τόν Θεόν ὑπέρ τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ παρελθόντος;

μδ´ Ἡ αὐξησης τῆς ἐπιδόσεώς μας εἰς τὰς ἀρετάς τῶρα δέν ἀποτελεῖ ἀνταπόδοσιν εἰς τόν Θεόν, ἀλλά ἔλεγχον τῆς προγενεστέρως ἀμελείας μας.

με´ Ὅστις θλίβεται μέν ἐντός τῆς ψυχῆς του, ἀλλά ζῆ ἄνευ σωματικῆς κακοπαθείας, ἐξισοῦται μέ τόν κακοπαθοῦντα σωματικῶς καί εἰς τόν νοῦν διαχεόμενον.

μς´ Ἡ ἐκούσιος στενοχωρία σώματος καί ψυχῆς συνεργεῖ ἤ μία πρὸς τήν ἄλλην. Ἡ στενοχωρία τῆς ψυχῆς εἰς τήν στενοχωρίαν τοῦ σώματος καί τ' ἀνάπαλιν. Ὅταν συμπάσχουν ψυχῆ & σῶμα, τότε ἡ κακοπάθεια εἶναι μεγαλύτερα.

μζ´ Εἶναι μεγάλη ἀρετὴ τὸ νά ὑπομένει κανεὶς τὰς ἐπερχομένας θλίψεις, πειρασμοὺς καί ἀδικίας καί παρά ταῦτα νά ἀγαπᾷ ἐκεῖνον πού τόν μισεῖ, ὅπως λέγει ὁ Κύριος. (Ματθ. ε´44)

μη´ Ἀπόδειξις τῆς ἀληθοῦς ἀγάπης εἶναι ἡ ἐκ καρδίας ἄφεις καί συγχώρησις τῶν ἀδικιῶν τοῦ πλησίον μας. Ὁ Κύριος, διὰ τῆς συγχωρήσεως ἀπέδειξε τήν ἀγάπην του πρὸς τόν κόσμον καί τοὺς σταυρωτάς του.

μθ´ Δέν εἶναι δυνατὸν νά συγχωρήσῃ κανεὶς ἐκ καρδίας ἀδικίας τοῦ πλησίον, εἰάν δέν ἔχη γνῶσιν ἀληθῆ. Διότι ἡ γνῶσις αὐτῆ μάς πείθει, ὅτι ὅσα κακὰ ὑφιστάμεθα ἀπὸ τοὺς συνανθρώπους μας, δέν εἶναι εἰμὴ ὀφειλάι ἐξ ἁμαρτιῶν μας, πρὸς συμφηφισμὸν καί ἐξόφλησιν, πού παραχωροῦνται ἀπὸ τόν Θεόν.

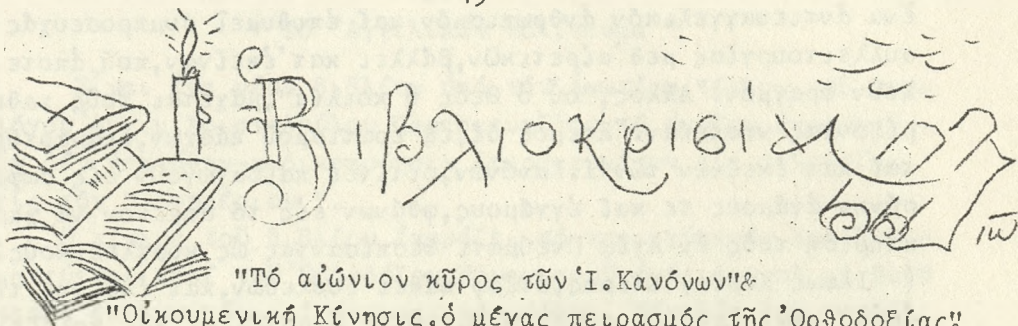
ν´ Τίποτε δέν θά ζημιωθῆς, εἰάν συγχωρήσῃς οἰανδήποτε ἀδικίαν τοῦ πλησίον, χάριν τῆς ἀγάπης τοῦ Κυρίου. Διότι εἰς ὁρισμένον καιρὸν θά ἀποζημιωθῆς πολυπλάσιως.

να´ Ὅταν ὁ νοῦς ἐργάζεται μέν τήν ἀρετὴν, λησμονεῖ ὅμως τόν σκοπὸν τῆς ἀρετῆς, τήν σημασίαν της καί τήν ὀφειλομένην ταπεινώσιν, τότε τὸ κατὰ τήν ἐξωτερικὴν ὄψιν τοῦ ἔργου τῆς ἀρετῆς ἀποβαίνει ἀνωφελές.

νβ´ Ἐάν διὰ κάθε ἄνθρωπον, ἡ μὴ μετὰ ὀρθῆς σκέψεως ἐργασία τῶν ἀρετῶν, ἀποβαίνει βλαβερά, τοῦτο πολὺ περισσότερο συμβαίνει εἰς ἐκείνους πού ἐξέλεξαν τήν τελειότητα (Μοναχοῦ

νγ´ Φρόντιζε νά φιλοσοφῆς μέ τὸ ἔργον περὶ τῆς σημασί-
ας τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου καί περὶ κρίσεως Θεοῦ καί ἀνταποδόσεως & ὄχι μέ λόγους κενούς. Διότι ἡ πρᾶξις εἶναι πλεονσοφὴ καί πλεόν ὠφέλιμος ἀπὸ τοὺς χωρὶς πρᾶξιν λόγους.

(συνεχίζεται) Ἰ.Φ.

"Τό αἰώνιον κῦρος τῶν Ἱ.Κανόνων" &

"Οἰκουμενική Κίνησις, ὁ μέγας πειρασμός τῆς Ὁρθοδοξίας!"

Οὐχί ἄνευ λόγου συνήψαμεν, εἰς κοινήν παρουσίαν, τὰ βιβλία ἄρια ὑπὸ τοὺς ἀνωτέρω τίτλους τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν κ.Κ. Μουρατίδου, ἀφοῦ τὰ θέματα, ἅτινα πραγματεύεται ὁ σ. ἀποτελοῦν μίαν ἐσωτερικὴν ἐνδότητα

"Ἡ ἀποδεχόμεθα "τό αἰώνιον κῦρος τῶν Ἱ.Κανόνων", ὅποτε ἂ πέπτη αὐτομάτως καὶ τὸ θέμα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ—Οἰκουμενικῆς κινήσεως ἢ ἀπορρίπτομεν τὸ κῦρος τῶν Ἱ.Κανόνων, ὅποτε φυσιολογικώτατα ὀδηγούμεθα πρὸς τὴν "Οἰκουμενικὴν Κίνησιν" & πρὸς πᾶσαν οἰκουμενιστικὴν κακόδοξον σύνθεσιν. Τὸ ὅλον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, τῆς διοικήσεως, τῆς εὐταξίας, τῆς λατρείας, τοῦ ἡθους, τῆς ὀρθοδοξίας καὶ ὀρθοπραξίας, τῆς θεολογίας & πνευματικότητος, τῆς ἀγιότητος καὶ τῆς ἀμαρτωλότητος, κατ' ἔγκυρον τρόπον ἀπέρρευσαν ἐκ τῶν θεοπνεύστων Ἱ.Κανόνων. Δύναται οἰοσθῆποτε πιστὸς Ὁρθόδοξος νὰ φρονῇ διαφορῶς καὶ νὰ ἐξιοῖ ὅτι εἶναι ὄντως Ὁρθόδοξος;

Μᾶς εἶναι ἀδιανόητον νὰ δεχθῶμεν, ὅτι ἄνθρωποι πιστοί, εὐλαβεῖς, ταπεινοί, φοβούμενοι καὶ ἀγαπῶντες τὸν Θεόν, τρέμοντες νὰ παραβοῦν ἐκουσίως καὶ τὴν "ἐλάχιστην ἐντολήν", εἶναι δυνατόν νὰ φρονοῦν, ὅτι οἱ Ἱ.Κανόνες εἶναι "ἐντάλαμα ἀνθρώπων".

Τὸ ἀναφερόμενον εἰς τοὺς Ἱ.Κανόνας βιβλιαρίον ἐξ 110 σ. ἀποτελεῖ ἀπάντησιν τοῦ εὐσεβοῦς Καθηγητοῦ εἰς τὸν Σεβ. Θυατείρων κ. Ἀθηναγόραν, στρατεύσαντα κατὰ τοῦ κύρους καὶ τῆς θεοπνευστίας αὐτῶν, τοὺς ὁποίους χαρακτηρίζει κατὰ τρόπον προκαλοῦντα φρίκην εἰς πᾶσαν Ὁρθόδοξον συνείδησιν.

Τί νὰ εἴπωμεν; Πῶς νὰ μὴ θρηνησῇ κανεὶς διὰ τὸ κατάνθημα τινῶν Ὁρθοδόξων; Διότι δέν εἶναι μόνος ὁ Σεβ. Θ., ὅστις φρονεῖ καὶ ἐκφράζεται κατὰ ἀσεβῆ τρόπον διὰ τοὺς Ἱ.Κανόνας. Εἶνε καὶ ἄλλοι οἱ πολεμοῦντες. Ἐκαστος δὲ ἀπορρίπτει μὲ μανίαν ἐκείνους τοὺς Ἱ.Κανόνας, οἵτινες ἀντιστρατεύονται εἰς τὰς ἐπιθυμίας του. Ἐκεῖνος, ὅστις ἄγεται ἀπὸ μίαν νοσηρὰν ἀγάπην, ἀπὸ

ἓνα ἀντιευαγγελικὸν ἀνθρωπισμὸν καὶ ἐπιθυμεῖ συμπροσευχᾶς & συλλειτουργίας μεθ' αἰρετικῶν, βάλλει κατ' ἐκείνων, πού ἄποτε - λοῦν φραγμὸν." Ἄλλος, "οὐ ὁ Θεὸς ἡ κοιλία", μάχεται τοὺς καθο- ρίζοντας νηστείαν. "Ἔτερος δέ, ἐξ ἐρωτισμοῦ πάσχων, διαμαρτύρε- ται κατ' ἐκείνων τῶν Ἱ.Κανόνων, οἵτινες παιδαγωγοῦν εἰς σωφρο- σύνην ἀγάμους τε καὶ ἐγγάμους, φθάνων εἰς τὸ σημεῖον νά χαρα- κτηρίσῃ τοὺς ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι θεσπίσαντας ὡς κομπλεξικούς". ("Ἰλεως Κύριε") Ἔτερος, ἐτέρῳ πάθει δουλεύων, κατ' ἐκείνης τῆς ὁμάδος τῶν Κανόνων στρατεύεται, ἥτις ἀναστέλλει καὶ κολάζει τὴν παιδαγωγεῖ καταλλῆλως τὰς ἀτάκτους κινήσεις τῆς ψυχῆς. Πάντως ὑπὸ τὸν ἄχαρι κατὰ τῶν Ἱ.Κανόνων καὶ ἀνίερον πόλεμον κρύπτε- ται τὸ ἀντίστοιχον πάθος, "τὸ ἴδιον νόσημα" ἐκάστου.

Ἄλλὰ τὸ πλεον ἀνίερον εἰς τὴν τραγωδίαν τῶν κατὰ τῶν Ἱ.Κανόνων μαχομένων, εἶναι ἡ διὰ θεολογικῆς ἐπεξεργασίας θε- μελίωσις τῶν ἀσεβῶν φρονημάτων των. Διδότι ὅλοι αὐτοὶ προσπα- θοῦν νά ἐπενδύσουν μὲ "ὑψηλὴν" θεολογίαν τὰς αἰρετικὰς ἐνορά- σεις των, πού εἰς τὸ βάθος δέν εἶναι εἰμῆ θεώρητικαὶ πομφόλυ- γες, λάμπουσαι εἰς τὴν φαντασίαν τῶν ἀγεύστων Ὁρθοδοξίας.

Ὡς πρὸς τὸ ἕτερον τεῦχος τοῦ κ. Μουρατίδου, δέν γνωρίζο- μεν ἂν εἶναι σκόπιμος μῖα ἐρώτησις. Δηλαδή, ἂν τοῦ οἰκουμενι- σμοῦ προηγήται ἡ καταφρόνησις τῶν Ἱ.Κανόνων ἢ τῆς καταφρονή- σεως τῶν Ἱ.Κανόνων προηγήθη ὁ οἰκουμενισμὸς. Διδότι τὸσον τὸ πρῶτον ὅσον καὶ τὸ δεῦτερον ἀποτελοῦν καρπούς ἐσωτερικῆς κα- τακορύφου πτώσεως, μῖα συνάρτησιν αἰρέσεων.

Ὁ κ. Καθηγητῆς μὲ νηφαλιότητα καὶ μὲ ζῆλον, μὲ ἀντικει- μενικότητα καὶ Ὁρθόδοξον θεολογικὴν θωράκισιν, ἐλέγχει καὶ ἀ- ποκαλύπτει τὸν κρυπτόμενον οἰκουμενισμὸν συναδέλφων του ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ἣν ἐκπροσωπεῖ τὸ Π.Σ.Ε καὶ ἀποδεικνύει δι' ἰσχυροτάτων ἐπιχειρημάτων τὸ ἔνοχον τῆς συμμετοχῆς εἰς αὐτὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ ἄποψις αὕτη, ἔχει πλεον συνειδητοποιηθῆ καὶ κηρύσσεται σήμερον ἀπὸ σπου- δαίους Ὁρθοδόξους θεολόγους ἐν τῇ Δύσει.

Ἀνατριχιάζει κυριολεκτικῶς ὁ πιστὸς, ἀναγινώσκων τὰς ἀ- πόψεις καθηγητῶν-θεολόγων, ὡς πρὸς τὸ πῶς ἐκδέχονται τὴν Μί- αν, Ἀγίαν Ἐκκλησίαν ἢ τί φρονοῦν περὶ τῶν αἰρετικῶν. "Ἡ ὁ Κύ- ριος νά τοὺς φωτίσῃ ἢ ἡ Ἐκκλησία νά προστατεύσῃ ἑαυτήν. Εἶνε δέ πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Μουρατίδου, ὅστις ἤνοιξε πόλεμον ἐν ὀνό- ματι Κυρίου κατὰ πάσης αἰρετικῆς διδασκαλίας, "μὴ ἐπαισχυνό- μενος τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ" ὑπὸ ἀφρόνων "ἀδελφῶν". θ.μ.

" Τό 'Αγγελικόν πολίτευμα "

Εἶναι ἕνα νέον βιβλίον ὑπό τόν ἀνωτέρω τίτλον τοῦ θεολόγου Ἀρχιμ.Χριστοδοῦλου Παρασκευαΐδου, τό ὁποῖον ἀποτελεῖ - ἄν δέν ἠπατήθην-κωδικοποιήσιν δημοσιευμάτων εἰς συνεχείας εἰς τόν "Ἐφημέριον".

Ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου ἐκφράζει τό περιεχόμενον του. Πραγματεύεται περί τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχισμοῦ, ἑνός θεσμοῦ μέ βαθύτατον θεολογικόν καί πνευματικόν βάθος. Ἐάν δέν ἔχη κανεῖς προσωπικὰς ἐμπειρίας τοῦ Μοναχικοῦ βίου ἀσφαλῶς θά ἀστοχήσῃ

Ὁ σ.εἶναι καί Μοναχός καί ἐκ τῶν λίαν φιλομονάχων. Μέ προσωπικήν γεῦσιν τοῦ "Ἀγγελικοῦ πολιτεύματος", μέ μέθεξιν τῶν ἐνθῶν ἀγαλλιάσεων του, μέ πεῖραν τῶν ἐκ Θεοῦ καί ἐκ δαιμόνων "ἀλλοιώσεων", μέ πικράν πεῖραν τῶν πολέμων ἐκ τε τῆς ἀσθενοῦς φύσεως καί τοῦ "ἀνθρωποκτόνου", μέ ἰσχυράν θεωρητικήν θωράκισιν, μέ θεολογικήν ἐμβάθυνσιν τοῦ "μονοτρόπου βίου", μέ γνῶσιν τῶν "πηγῶν", μέ ἱστορικήν ἀναδρομήν καί κυρίως μέ προσωπικήν δοκιμήν τῶν διαφόρων φάσεων τῆς Μοναχικῆς ζωῆς, ὁ π.Χριστοδούλος μᾶς ἔδωσεν ἕνα βιβλίον-ὁδηγόν, δυνάμενον νά ἀποτελέσῃ πολύτιμον βοήθημα, δι' ὅσους ἐπιθυμοῦν νά πληροφορηθοῦν ἀντικειμενικῶς, κατὰ θεωρίαν καί πρᾶξιν, τί εἶναι ὁ Ὁρθόδοξος Μοναχισμός.

Ζητῶ μίαν ἐρμηνείαν τοῦ ἀθλήματος τοῦ σεμνοῦ συγγραφέως Μοναχοῦ, ὥστε νά παραδώσῃ εἰς τό Ὁρθόδοξον πλήρωμα ἕνα βιβλίον ἄφογον, κατὰ τήν γνώμην τοῦ γράφοντος, ἐν τῇ πολυπλευρῇ ἐπεξεργασίᾳ τοῦ ὅλου θέματος. Καί αὐτήν τήν εὐρίσκω μέσα εἰς αὐτήν τήν ἰδιότητα τοῦ Μοναχοῦ, εἰς τόν συμπνευματισμόν ἐντός τῆς μικρᾶς Ἀδελφότητος καί τήν ὑπακοήν τῷ Γέροντι. Μόνον ὑπό αὐτάς τάς προϋποθέσεις δύναται κανεῖς νά κατανοήσῃ, "πῶς ὁ μοναχισμός εἶναι γέννημα ἑνός πόθου καρδιακοῦ μερικῶν ἀγνῶν καί ἠρωϊκῶν ὑπάρξεων. Τοῦ πόθου νά δώσουν τό ^{παν} στόν Κύριο, στόν γλυκύτατον Ἰησοῦ· πλούτη, δόξες, τιμές, ἀνέσεις κι' αὐτό τό σῶμα τους..."

Ὁ γράφων εὐχαριστεῖ τόν Κύριον, διότι εἰς τήν συγκεκριμένην αὐτήν περίπτωσιν εὐρίσκουν δικαίωσιν, ὅσα εἰς ἄλλην σελ. τοῦ παρόντος εἰσηγεῖται, περί ἑνός ἐν κόσμῳ Μοναχισμοῦ.

Τό ὑπ' ὄφει βιβλίον εἶναι μεθοδικῶς διηρημένον εἰς 25 κεφάλαια, κατανεμημένα εἰς 181 σελ. & γραμμένον εἰς ὠραίαν & καθάραν γλῶσσαν, "ἰματισμένην & σῶφρονα" δημοτικῆν. θ.μ.δ.

Ἑρμηνεία εἰς τὸ Τροπάριον τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ Κανόνος
τοῦ Πάσχα ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου .

Τοῦτο τὸ τελευταῖον καὶ ἐπιλόγου τόπον ἔχον Τροπάριον ἐν τῷ παρόντι Κανόνι, ἐρανίσθη ὁ ἄσματογράφος ἀπὸ τὸν Ἐπίλογον τοῦ εἰς τὸ Πάσχα λόγου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Οὕτω γάρ καὶ ἐκεῖνος λέγει ἐκεῖ· "Ἄλλ' ὦ Πάσχα τὸ μέγα καὶ ἱερὸν & παντός τοῦ κόσμου καθάρσιον, ὡς γὰρ ἐμφύχῃ σοι διαλεξομαι· ὦ Λόγε Θεοῦ καὶ Φῶς καὶ Ζωὴ καὶ Σοφία καὶ Δύναμις· χαίρω γάρ πάσι σου τοῖς δνόμασι".

Καθώς, λοιπόν, ἐκεῖνος εἶπεν ἐκεῖ, οὕτως αὐτολεξεῖ σχεδὸν λέγει καὶ ὁ Μελωδὸς οὗτος ἐδῶ· πλὴν ὁ μὲν Θεολόγος διαλέγεται πρὸς τὸ Πάσχα τὸ ἄψυχον, κατὰ προσωποποιεῖαν ρητορικὴν· ἐδῶ δὲ ὁ Ἰωάννης διαλέγεται πρὸς τὸ ἔμψυχον Πάσχα τὸν Χριστόν· ἤκουσε γάρ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον νᾶ λέγει· "Καὶ γάρ τὸ Πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη Χριστός". Λέγει, λοιπόν, οὕτω· ὦ Θεάνθρωπε Ἰησοῦ Χριστέ, ὅστις εἶσαι τὸ ἀληθινόν καὶ μέγα Πάσχα & ἱερώτατον, ὦ Σοφία καὶ Λόγε τοῦ Θεοῦ καὶ Δύναμις. Σοφία μὲν οὖν λέγεται ὁ Χριστός, κατὰ τὸν Θεολόγον Γρηγόριον, "Ὡς ἐπιστήμη θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων· πῶς γάρ οἶδόν τε τὸν πεποιηκότα τοὺς λόγους ἀγνοεῖν ὧν πεπόνηκε;" Λόγος δὲ λέγεται, κατὰ τὸν αὐτὸν Θεολόγον, ὅτι "Οὕτως ἔχει πρὸς τὸν Πατέρα, ὡς πρὸς νοῦν λόγος· καὶ οὐ μόνον, διὰ τὸ ἀπαθές τῆς γεννήσεως, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ συναφές καὶ ἐξαγγελτικόν· τάχα δ' ἂν εἴποι τι ὅτι καὶ ὡς ὅρος πρὸς τὸ ὀριζόμενον, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο λέγεται ἰσχυρῶς· ὁ γὰρ νενοηκώς, φησί, τὸν Υἱὸν—τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ, ἔωρα—κῶς—νενόηκε τὸν Πατέρα· καὶ σύντομος ἀποδειξίς καὶ ῥαδία τῆς τοῦ Πατρὸς φύσεως ὁ Υἱός· γέννημα γὰρ ἅπαν τοῦ γεγεννηκότος σιωπῶν Λόγος· εἰ δὲ καὶ διὰ τὸ ἐνυπάρχειν τοῖς οὔσι λέγοι τι, οὐχ' ἁμαρτήσεται τοῦ λόγου· τί γὰρ ἐστίν, ὃ μὴ λόγῳ συνέστηκεν; Δύναμις δὲ, ὃ συντηρητικὸς γενομένων, καὶ τὴν τοῦ συνέχεσθαι ταῦτα χορηγῶν δύναμις".

Ἄλλὰ καὶ ὁ Χρυσορρήμων οὕτως ἐπαινεῖ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα· "ὦ Πάσχα θεῖον ἀπ' οὐρανῶν ὁδεῦσαν μέχρι γῆς, καὶ ἀπὸ γῆς πάλιν ἀναβαίνων εἰς οὐρανοὺς· ὦ καινὸν τῶν ὄλων ἐδρασμα, κοσμικὸν πανηγύρισμα, ὦ τοῦ παντός χαρὰ καὶ τιμὴ καὶ τροφή καὶ τρυφή, δι' ἧς ὁ μὲν σκοτεινὸς θάνατος κατελύθη, ἡ δὲ ζωὴ τοῖς ὅλοις ἐφηπλώθη καὶ ἀνεώχθησαν πύλαι οὐρανῶν καὶ Θεὸς ἄνθρωπος ἐφάνη καὶ ἄνθρωπος Θεὸς ἀνέβη, δι' ὃν ἐρράγησαν ἄδου πύλαι & κλειῖθρα ἐλύθησαν ἀδαμάντινα" (Ἐκ τοῦ Ἑορτοδρομίου) σ.μ.

Τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου

Ἀναστασιμον

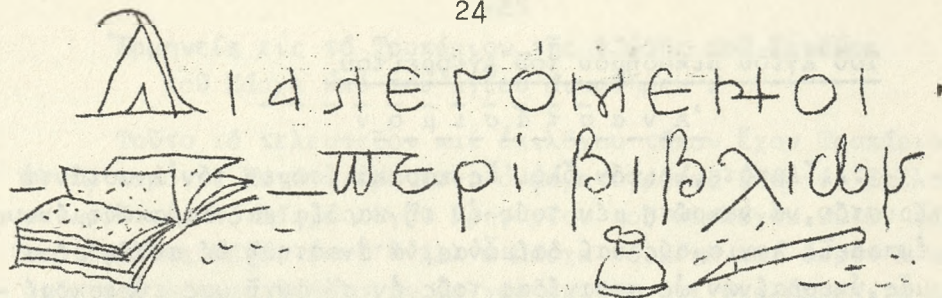
... Ἄμποτε, λοιπόν, ὅλοι ἅς παρακαλέσωμεν τὸν Ἀναστάνα Χριστόν, νά νεκρώσῃ μὲν τοὺς ἐν τῇ καρδίᾳ μας παρακαθημένους ἔμπαθεῖς λογισμοὺς καὶ δαίμονας, νά ἀναστηθῇ δὲ αὐτὸς μέσα μας, ὑπερβαίνων ὡς σφραγίδα τοὺς ἐν τῇ ψυχῇ μας εὐρισκομένους ἔμπαθεῖς τύπους καὶ προλήψεις τῆς ἀμαρτίας, ὡς λέγει ὁ Θεοφόρος Μάξιμος· "Ὁ Κύριος ἀνίσταται, ὡσεὶ νεκροὺς μεν ποιῶν τοὺς ὑπὸ δαιμόνων ἐν τῇ καρδίᾳ παρακαθημένους λογισμοὺς, τοὺς διαμεριζομένους ἐν τοῖς πειρασμοῖς ὡσπερ ἱμάτια τοὺς τρόπους τῆς ἠθικῆς εὐπρεπείας, καὶ ὑπερβαίνων ὡσπερ σφραγίδα τοὺς ἐπικειμένους τῇ ψυχῇ τύπους τῶν κατὰ πρόληψιν ἀμαρτημάτων".

Ἄλλ' ἂν τινὲς ἄνθρωποι ὑπερήφανοι ἀπὸ τὸν φθόνον τῶν πολεμοῦσι τὴν ὑπὸ τῶν θεοφιλῶν ἀνδρῶν λαλουμένην ἀλήθειαν, καὶ διαβάλλωσιν αὐτοὺς ψευδῶς, ἤξευρε, ἀγαπητέ, ὅτι ἀπὸ τοῦ τοιοῦτου σταυροῦται καὶ θάπτεται ὁ Κύριος καὶ μὲ σφραγίδα φυλάττεται· ἄλλ' ὅμως ὁ Δεσπότης Χριστὸς γυρίζει τὸν πόλεμον ἐναντίον τῶν καὶ ἀνασταίνεται, φαινόμενος περισσότερον λαμπρότερος μὲ τὸν πόλεμον, ἐπειδὴ εἶναι δυνατώτερος ὡς ἀλήθεια, κατὰ τὸν αὐτὸν Μάξιμον.

Ἐὰν οὖν ἡμεῖς θεοφιλῶς καὶ καινῶς πολιτευόμεθα, ἀδελφοί, ὡς ἄνωθεν εἶπωμεν, θέλωμεν γνωρίζει μέσα εἰς τὸν ἑαυτὸν μας τὴν θαυμαστὴν δύναμιν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, ἥτις εἶναι ὁ προηγούμενος σκοπὸς, διὰ τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐποίησε, κατὰ τὸν αὐτὸν θεῖον Μάξιμον λέγοντα· "ὁ δὲ τῆς Ἀναστάσεως μνηθεὶς τὴν ἀπόρρητον δύναμιν, ἔγνω τὸν ἐφ' ᾧ τὰ πάντα προηγουμένως ὁ Θεὸς ὑπεστήσατο σκοπὸν". Καὶ ἀκολουθῶς θέλωμεν ἀξιωθῆ νά ἐορτάζωμεν τὸ Ἅγιον Πάσχα τοῦ Κυρίου, ἐν τῇ παρουσίᾳ μὲν ζωῇ μὲ χαρὰν πνευματικὴν καὶ ἀγαλλίασιν τῆς καρδίας μας, ἐν δὲ τῇ μελλουσίᾳ νά ἐορτάζωμεν αὐτὸ ἐκτυπώτερον τε καὶ καθαρώτερον, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, τῷ ἐκ νεκρῶν Ἀναστάντι· Ὡς ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ Πατρὶ & τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Οἱ "Ἀθωνικοὶ Διάλογοι" ἐνώνουν τὰς διαπύρους πρὸς Κύριον εὐχὰς τῶν, μὲ τὰς εὐχὰς τοῦ κατ' ἔξοχὴν Ἀθωνίτου Ἁγίου Νικοδήμου, τὰς Θεοπειθεῖς, πρὸς τοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστας καὶ ἀπευθύνουν τὸ κοσμοχαρμόδουνον μῆνυμα: Χριστὸς Ἀνέστη.

- "Άγιε Γέροντα, απεκρίθη ὁ φοιτητής, με πείθετε, ὅτι αἱ σκέψεις σας εἶναι Πατερικαί." Ἐχω διαβάσει, ὅτι μεγάλοι ἀσκηταί "ἐβασάνιζαν" πολλάκις ἐπὶ ἔτη ἕνα λογισμόν των, διότι ἐφοβοῦντο μήπως προήρχετο ἐκ δαιμόνων ἢ ἦτο ἀκραῖος." Ἔτσι, νομίζω, ὅτι ἐξηγεῖται ἐκεῖνο πού λέγει ὁ Θεολόγος Γρηγόριος "Μεσότητα ὅταν εἶπω, τὴν ἀλήθειαν λέγω, πρὸς ἣν βλέπειν καλῶς ἔχομεν μόνην". Τὰ ἄκρα τῶν δαιμόνων, λέγουν οἱ Πατέρες.

- Τέκνον, με αὐτὰ ὀρθοτομεῖτε τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. Ἐάν εἴμεθα ὑπεύθυνοι, "διὰ πάντα λόγον ἀργόν, ὃν ἐάν λαλήσω μεν", ποῖαν εὐθύνην ἀναλαμβάνομεν ὅταν διδάσκωμεν χωρὶς φόβου Θεοῦ καὶ ὅταν καινοτομῶμεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἔστω & ἂν νομίζωμεν ὅτι μετριάζεται ἡ εὐθύνη μας, ὅταν ὀνομάζωμεν τὰ ὑποκειμενικὰ ἰνδάλματα τῆς ἀκαθάρτου καρδίας μας "δοκίμια"; Ἀφήνω τὸ ὅτι ἡ μετριοπαθῆς σημασία τοῦ "δοκιμίου", ἐξαφανίζεται εὐθύς ἀπὸ τὰς πρώτας σελίδας, πού θά ἀναγνώση κανεῖς, ἐκ τῆς φηλαφητῆς ἀπαφαντικότητος τοῦ συγγραφέως.

- Γέροντα, ποῦ ἀποδίδετε τὸ σύνθημα φαινόμενον τῶν καινοτομιῶν ἀπὸ θεολόγους, οἱ ὅποιοι νομίζουν ὅτι δέν καινοτομοῦν, ἀλλ' ἀντιθέτως Ὀρθοδοξοῦν;

- Εἰς ἐμέ δέν μένει ἀμφιβολία, ὅτι αἱ ἀθελῆτοι καινοτόμοι ἰδέαι, ὀφείλονται εἰς τὴν μὴ ἰσόρροπον καλλιέργειαν ἀγάπης καὶ γνώσεως, ἠθικῆς πράξεως καὶ νοητικῆς θεωρίας.

- Ἄλλὰ τότε πῶς συμβαίνει, ἄλλοι θεολόγοι τοῦ ἰδίου ἐπιπέδου, σχεδόν, ἠθικῆς πράξεως με τοὺς ἀστοχοῦντας καὶ τοῦ αὐτοῦ μέτρου θεωρητικῆς ἱκανότητος, νά μὴ ἐξέρχονται ἐκ τοῦ Ὀρθοδόξου χώρου εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς ἐργασίας των;

- Τέκνον, ἡ παρατήρησίς σας εἶναι ὀρθή, χωρὶς νά ἀνατρέπεται ὅ,τι εἶπα. Ἡ μὴ ἰσόρροπος καλλιέργεια πράξεως καὶ θεωρίας ἀποτελεῖ πηγὴν ἀνεξάντλητον ποικίλων πλανῶν, δι' ἐκείνους τοὺς θεολόγους, πού ἀγνοοῦντες τὴν ἄγνοιάν των -καὶ "οὐδεμία ἄγνοια χειροτέρα ἀπὸ τὴν ἀγνοῦσαν ἑαυτὴν"- ἐπιχει-

ροῦν τὰ ὑπὲρ δυνάμιν, ἀσκούντες κριτικὴν ἐπὶ τῆς ἀπ' αἰώνων βιουμένης διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας. Ἐκεῖνοι πάλιν οἱ θεολόγοι, ποῦ ὅπως εἶπατε δὲν ἐξέρχονται τοῦ Ὀρθοδόξου χώρου, ἐνῶ δὲν διαφέρουν ἀπὸ τοῦς πρῶτους εἰς τὴν κατὰ πρᾶξιν ἠθικὴν ζωὴν, ἔχουν τὴν σῦνεσιν νὰ μὴ ὑπερβαίνουν τὰς δυνατότητες τῶν καὶ οὕτω κινουῦνται εἰς περιοχὴν ἀσφαλείας. Ἡ διαφορὰ, ἐπομένως, συνίσταται εἰς τὸ ὅτι, οἱ μὲν ἐνεργοῦνται ὑπὸ ἐναγοῦς πνεύματος, τῆς οἰήσεως, ἥτις "οὐκ ἔῃ γενέσθαι τὸ οἶδμενον", οἱ δέ, ὑπὸ τῆς ἐξ αὐτογνωσίας συνέσεως.

— Ἄγιε Γέροντα, μοῦ φαίνεται ἀρκετὰ φωτεινὴ ἢ ἀπάντησις εἰς τὴν ἀπορίαν μου. Ἐπειδὴ ὅμως ἤδη ἐγένετο λόγος περὶ Ἱ. Κανόνων, ἐξ ἀφορμῆς τῶν ὅσων γράφει ὁ κ. Γιανναράς, θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἤκουον τὴν γνώμην σας ἐπὶ τῶν ὀλισθημάτων αὐτῶν.

— Τέκνον ἐν Κυρίῳ, δὲν εἶναι μόνον τὸ Ἐκκλησιαστικὸν αὐτὸ θέμα τῶν Ἱ. Κανόνων εἰς τὸ ὁποῖον ἀστοχεῖ οἰκτρῶς, ἀλλὰ & ὅσα ζητήματα θεολογικὰ καὶ πνευματικὰ ἠθέλησε νὰ διαπραγματευθῇ τὰ ἔχει παρανοήσει. Δὲν ἠδυνήθη ὅχι μόνον νὰ διαφυγῇ τὸν κίνδυνον τῶν ὑπερβολῶν καὶ τῶν ἐλλείψεων, ἀλλὰ παραμορφώνει καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας.

— Ποῦ τὸ ἀποδίδετε αὐτὸ, Γέροντα, ἀφοῦ ὁμολογουμένως ἔχει ἀγάπην διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ἔχει στοιχείωσιν θεολογικὴν & εἰς εὐφυῖαν δὲν ὑστερεῖ ἄλλων;

— Καὶ ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ ἀμφισβητήσω τὰ προσδόντα αὐτὰ, τὰ ὁποῖα καλῶς χρησιμοποιοῦμενα ἠδύναντο νὰ ὠφελήσουν τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐνῶ τώρα, πλὴν τῶν ἐντυπωσιαζομένων ἀφελῶν & τινων δοκησιολόφων, σκανδαλίζει τοὺς πιστοὺς καὶ διαβάλλει τὴν Ἐκκλησίαν ὡς πλανωμένην πρὸς τοὺς "περὶ τὴν πίστιν ἀστοχῆσαντας". Ποῦ ἀποδίδω τὰς φοβερὰς αὐτὰς ἐκτροπὰς; Σὰς τὸ εἶπα, εἰς τὴν οἴησιν. Ἐὰν κανεὶς ἐνεργεῖται ἀπὸ πάθος αὐτὸ, δὲν χρειάζεται ἕτερος δαίμων, λέγουν οἱ Πατέρες.

Ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας λέγει, "Ἐκλυτον ἢ ὑδαρές οὐδὲν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀλλ' ἔστι τὰ πάντα συνεσφιγμένα δι' εὐσέβειαν". Ἐρχεται τώρα ὁ κ. Γιανναράς καὶ λέγει, ἡ Ἐκκλησία σφάλλει, οἱ Πατέρες σφάλλουν, ἔχει διαστραφεῖ ἡ Ὀρθόδοξος θεολογία, οἱ πιστοὶ τελοῦμεν ὑπὸ νομικὸν Ἰουδαϊκὸν καθεστῶς, οἱ Ἱ. Κανόνες σκανδαλίζουν καὶ τόσα ἄλλα βλάσφημα.

— Παρακαλῶ, Γέροντα, νὰ μοῦ εἴπητε, φρονεῖτε ὅτι τίποτε ἀληθές, κανένα σωστὸν δὲν ἔγραφεν ὁ κ. Γιανναράς εἰς τὰ βιβλία του, ἂν τὰ ἔχετε διαβάσῃ ὅλα, κανένα δὲν εὐρίσκεται εἰς ἐ-

ναρμόνισιν με τήν Ἐκκλησίαν; Ζητῶ μίαν ἀπάντησιν, διότι ἀγωνιῶ με τήν γενικήν ἀπορριψίν τῶν βιβλίων του.

- Εὐλόγημένον τέκνον, ὅλα τὰ βιβλία τοῦ νέου αὐτοῦ θεολόγου δέν ἀνέγνωσα μέν, ἀλλά παρακολουθῶν ἀπό ἔτη τήν πορείαν τῶν σκέψεων καί τῶν θεολογικῶν του πτήσεων, διαπιστώνω συνεχῶς νέα λάθη καί νέα ὀλισθήματα, τά ὁποῖα δύναται νά διακρίνη εὐκόλως κανείς, ἀρκεῖ μόνον νά μή εἶναι ἄγευστος τῆς Ὁρθοδόξου πνευματικῆς ζωῆς.

Λαμβάνων σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν, πόσῃν εὐθύνην ἔχει ἕκαστος ἐπιχειρῶν νά κρίνη τό ἔργον οἰουδήποτε ἐντός τῆς Ἐκκλησίας, ἔχω τήν γνώμην, ὅτι ἐάν τὰ βιβλία του παρεδίδοντο εἰς τό πῦρ, θά προέκυπτε ἀσφαλῶς ὠφέλεια διὰ τήν Ἐκκλησίαν.

Παρά ταῦτα ὅμως, δικαιουῦνται νά ὑπάρχουν μόνον ὑπό τόν ὄρον, ὅτι θά διαβάζωνται ἀπό δυναμένους νά κρίνουν καί νά διακρίνουν τό ἀληθές ἀπό τό νόθον, τό Πατερικόν ἀπό τό Γιανναρικόν. Διότι ἐπειδή χρησιμοποιεῖ Πατέρας, τοὺς ὁποίους δέν ἠδυνήθη νά ἀντιληφθῆ, τὰ βιβλία του παρουσιάζουν μίαν σύνθεσιν Ὁρθοδόξων θέσεων καί ὑποκειμενικῶν ἐρμηνειῶν, ὁμοιάζοντα με τὰ νόθα νομίσματα.

Διά νά μέ ἀντιληφθῆτε σαφέστερα, κάμετε μίαν δοκιμήν. Πάρετε μίαν Ὁρθόδοξον θεολογικήν θέσιν. Τραβήξατέ την ὀλίγον ἀριστερά, τήν νοθεύσατε. Τραβήξατέ την ὀλίγον δεξιά, πάλιν ἐνοθεύθη. Καί ἐδῶ ἐνθυμούμεθα πάλιν τόν ἅγιον Γρηγόριον τόν Θεολόγον· "Μεσότητα ὅταν εἶπω τήν ἀλήθειαν λέγω, πρὸς ἣν βλέπειν καλῶς ἔχομεν μόνην".

- Θά ἤθελα νά ἐρωτήσω, ἅγιε Γέροντα, ἡ θεολογία τοῦ κ. Γιανναρά ἀπό ποίαν πλευράν πάσχει, ἐκ δεξιῶν ἢ ἐξ ἀριστερῶν;

- Ἐφ' ὅσον ἔχετε διαβάσει τὰ βιβλία του, θά ἔπρεπε νά ἔχετε ἀντιληφθῆ, ὅτι συνεχῶς ὀλισθαίνει ἐκ δεξιῶν, ἀπό τὰς ὑπερβολάς ἢ ἀπό ἓνα ἀγγελισμὸν καί οὕτω καθιστᾷ τήν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας ἀγνωρίστον. "Ἄλλωστε αἱ ἐκ δεξιῶν ἐκτροπαί, ἀποτελοῦν φαινόμενον καθαρῶς νεανικόν. Ἐνθουσιασμοί, ὑπερβολαί, τολμη, αὐτοπεποίθησις, ἀχαλίνωτος φαντασία, κενόδοξος σπουδή, οἷησις, ἀρριβισμὸς, ναρκισσισμὸς, ἄγνοια ἄγνοοῦσα ἑαυτήν", ὅλα αὐτά, τέκνον, εἶναι παρακολουθήματα τῆς νεότητος. Καί ἐφ' ὅλων τῶν ἀσχολιῶν τῶν "νεωτέρων", τὰ πάθη αὐτά ἐπιθέτουν τήν σφραγίδα των. Ἐπομένως καί εἰς τήν ἐνασχόλησιν με τὰ θεολογικά θέματα, ἐκτός καί ἂν ἔχη κανείς τόν ὁδηγόν, ὁδηγοῦντα & ἀναστέλλοντα τὰ νεανικά ἐνεργήματα.

Μοναχὸς Β.

Περί προσευχῆς

Εὐαγγεῖον τῆς Πόρτικῆς

Τὰ ρη' κεφάλαια

πβ' Νά προσεύχησαι μέ πραδτητα καί ἡσυχίαν καί νά φά - λης συνετῶς καί μέ τάξιιν καί θά εἶσαι ὡσάν νεοσσός ἀετοῦ, ὕ ψηλά πάντοτε περυγίζων.

πγ' Ἡ μέν φαλμψδία κατευνάζει τὰ πάθη τῆς ψυχῆς & ἦρε μεῖ τοῦς σωματικούς πολέμους. Ἡ δέ προσευχή διεγείρει τόν νοῦν εἰς τήν νοεράν λειτουργίαν του.

πδ' Προσευχή εἶναι ἀνταξία ἐνέργεια τῆς εὐγενείας τοῦ νοῦ. Ἦτοι ἡ πλέον καθαρά καί ἀνωτέρα χρῆσις του.

πε' Ἡ μέν φαλμψδία εἶναι ἓνα ἀπό τὰ διάφορα χάρισματα τῆς ἐκ Θεοῦ σοφίας. Ἡ δέ προσευχή εἶναι εἰσαγωγή εἰς τήν ἄ ὕλον καί ποικίλην γνῶσιν τοῦ Θεοῦ.

πς' Ὁ φωτισμός τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως εἶναι κάλλιστος εἶναι συνεργός τῆς προσευχῆς, διότι διεγείρει τήν νοεράν δύ ναμιν τοῦ νοῦ πρὸς τήν θεωρίαν τῆς θείας γνώσεως.

πζ' Ἐάν δέν ἔλαβες ἀπό τόν Θεόν ποτέ χάρισμα προσευ - χῆς ἢ φαλμψδίας, παρακάλεσε ἐπιμόνως καί θά λάβης.

πη' "Ἐλεγε δέ (ὁ Ἰησοῦς) αὐτοῖς καί (τὴν) παραβολήν πρὸς τό δεῖν αὐτοῦς πάντοτε προσεύχεσθαι καί μὴ ἐκκακεῖν". Ἐπο - μένως μὴ ῥαθυμῆς ἢ μὴ χάνης τήν ἐλπίδα ἐπειδὴ ἀκόμη δέν ἔ - λαβες, διότι θά λάβης ἀργότερα. Καί εἶπεν ἐν συνεχείᾳ, ὁ Κύρι ος, τὰ ἐξῆς: "εἰ καί Θεόν οὐ φοβοῦμαι καί ἄνθρωπον οὐκ ἐντρέ πομαι, ἀλλά γε διὰ τό κόπους μοι παρέχειν τήν γυναῖκα, ποιή - σω τήν κρίσιν αὐτῆς. Οὕτως οὖν καί ὁ Θεός ποιήσει τήν ἐκδί - κησιν τῶν βοῶντων πρὸς αὐτόν νυκτός καί ἡμέρας, ἐν τάχει". (Λουκ. ιη', 1-8) Διὰ τοῦτο, λοιπόν, νά εἶσαι χαρούμενος καί νά ἐ πιμένης εἰς τήν ἀγίαν προσευχήν μέ πόνον ψυχῆς.

πθ' Νά μὴ θέλης νά γίνωνται τὰ πράγματα ὅπως ἐσύ νομί - ζεις, ἀλλά ὅπως ἀρέσει εἰς τόν Θεόν. Καί τότε θά εἶσαι εἰρη - νικός εἰς τήν προσευχήν σου καί πλήρης εὐγνώμοσύνης.

90' Νά φυλάττεσαι ἀπό τόν δαίμονα τῆς πορνείας, ἔστω & ἄν ἀκόμη αἰσθάνεσαι ὅτι εἶσαι πλησίον τοῦ Θεοῦ. Διότι εἶναι πολυμήχανος ἀπαταιῶν καί φθονερώτατος, κινούμενος ταχύτερα ἀπό τήν ἐργήγορσιν καί τήν κίνησιν τοῦ νοῦ σου. Δύναται μάλιστα νά χωρίσῃ τόν νοῦν σου ἀπό τόν Θεόν, ἔστω καί ἄν παρίσταται εἰς τήν προσευχήν μέ φόβον καί εὐλάβειαν.

91' Ἐάν ἐπιμελήσῃς τῆς προσευχῆς, νά ἐτοιμάζεσαι δι' ἐπιθέσεις δαιμόνων καί νά ὑπομείνης μέ ἀνδρείαν τὰ μαστιγώματα των. Διότι θά ἔλθουν ὡς θηρία ἄγρια ἐναντίον σου καί θά σοῦ τραυματίσουν ὅλον τό σῶμα σου.

92' Ὡσάν ἔμπειρος πολεμιστής νά εἶσαι πάντοτε ἔτοιμος. Καί ἄν αἰφνιδίως, εἰς τήν προσευχήν σου, φανερωθοῦν δαίμονες, νά μή φοβηθῆς. Ἔστω καί ἄν ἴδῃς γυμνωμένον ἔξω στροφόμενον κατά σοῦ ἢ φλόγα κινουμένην πρὸς τό πρόσωπόν σου, μή ταραχθῆς. Καί ἄν ἴδῃς μορφήν ἀπαισίαν καί αἱματώδη, μή δειλιάσῃς. Ἀλλά στάσου ἀνδρείως ἀπαγγέλων τό Σύμβολον τῆς Πίστεως καί ἀμέσως θά ἴδῃς τοὺς ἐχθρούς σου ἀφανιζομένους.

93' Ὅστις ὑπομένει τὰ λυπηρά θά ἐπιτύχῃ καί τὰ εὐχάριστα. Καί ἐκεῖνος πού ὑποφέρει τὰ θλιβερά θά ἀπολαύσῃ χαράν.

94' Πρόσεχε μή σέ ἀπατήσουν οἱ δαίμονες μέ ὀπτασίας, ἀλλά ἐν αὐτοσυγκεντρῶσει νά στραφῆς εἰς τήν προσευχήν, ἐπικαλούμενος τήν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Καί ἄν ἡ ὀπτασία εἶναι θεία θά σοῦ ἀποκαλυφθῇ. Ἄλλως θά διώξῃ τόν ἀπαταιῶνα ταχέως ἀπό σοῦ ὁ Θεός. Καί ἔχε θάρρος, ὅτι οἱ δαίμονες δέν θά παραμείνουν πλησίον σου, σοῦ θερμῶς εὐχομένου. Διότι εὐθέως, μαστιζόμενοι ἀόρατως καί ἀφανῶς, ὑπό τῆς θείας δυνάμεως, θά ἀναχωρήσουν διωκόμενοι μακράν ἀπό σοῦ.

95' Εἶναι ἀπαραίτητον νά γνωρίζῃς καί αὐτόν τόν δαιμονικόν δόλον. Χωρίζονται μεταξύ των εἰς δύο παρατάξεις. Καί μόλις ζητήσῃς θείαν βοήθειαν, ἡ μία παρατάξις ἐμφανίζεται μέ ἀγγελικά σχήματα καταδιώκουσα τήν ἄλλην, διά νά σέ ἐξαπατήσουν, ὅτι εἶσαι ἄξιος Ἀγγελικῶν ὀπτασιῶν. (συνεχ.) Ἰουστ. Μον

" Α Θ Ω Ν Ι Κ Ο Ι Δ Ι Α Λ Ο Γ Ο Ι "

Ὁρθόδοξον Περιοδικόν, ἐκδιδόμενον ὑπό Ἁγιορ. Μοναχῶν.

Ἐπεύθυνος: Θεόκλητος Μοναχός Διονυσιάτης

Διανέμεται δωρεάν & συντηρεῖται διά προαιρετικῶν εἰσφορῶν.

Ἐπιστολαί: Μοναχόν Θεόκλητον Διονυσιάτην, Καρυάς-Ἁγ. Ὅρος.

--- ο ο ο / / / ο ο ο ---

ՀԱՅԿԻՆԻ ԱՅԿՈՒՆ

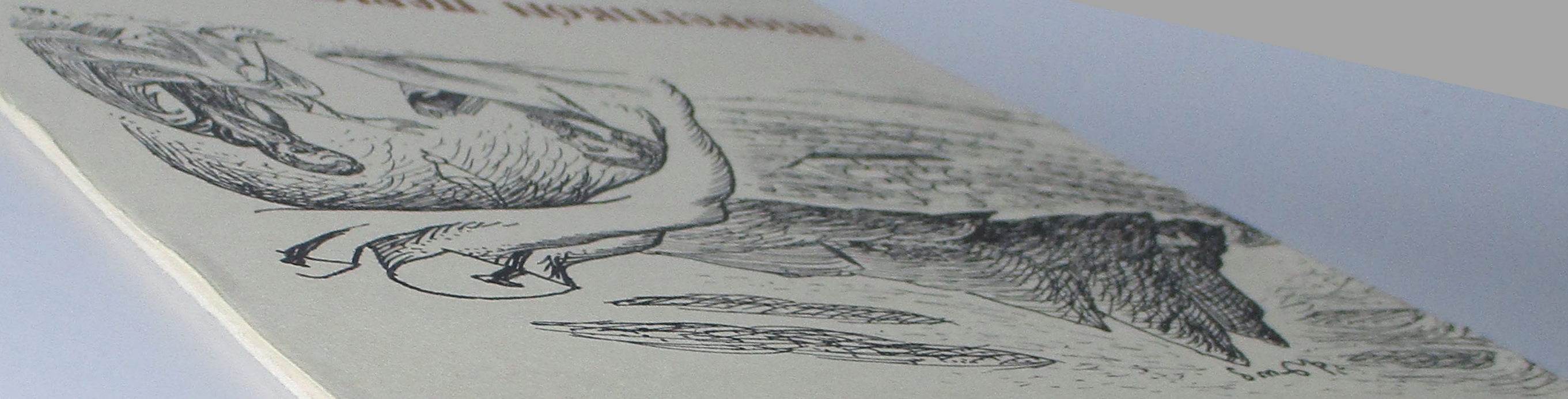

ՀԱՅԿԻՆԻ ԱՅԿՈՒՆ
ՄԱՍԻՆԻՆԻ ԿՈՄԻՏԵ

ՀԱՅԿԻՆԻ
ՄԱՍԻՆԻՆԻ ԿՈՄԻՏԵ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

PRACTICAL MATTERS

10.11

